

Офіційне
друковане видання
Верховної Ради
України — газета
«Голос України»

Голос України

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедур суддівської кар'єри

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 31, ст. 545 із наступними змінами) такі зміни:

1. Частина дев'яту статті 56 викласти в такій редакції:

«9. Суддя до звільнення з посади або припинення його повноважень може бути нагороджений державними нагородами лише за виявлену ним особисту мужність і героїзм в умовах, пов'язаних із ризиком для життя, за дії, пов'язані з участю та/або сприянням обороні України, захисту її територіальної цілісності і недоторканності, а також будь-якими іншими нагородами, відзнаками, грамотами, не пов'язаними із здійсненням правосуддя».

2. Абзац перший частини першої статті 57 викласти в такій редакції:

«1. Особа, призначена на посаду судді, складає присягу судді такого змісту».

3. У частині першій статті 61 та частині першій статті 62 цифру і слово «1 лютого» замінити цифрою і словом «1 травня».

4. Розділ IV викласти в такій редакції:

«Розділ IV. ПОРЯДОК ЗАЙНЯТТЯ ПОСАДИ СУДДІ

Глава 1. Кандидат на посаду судді

Стаття 69. Вимоги до кандидатів на посаду судді

1. На посаду судді може бути призначений громадянин України, не молодший тридцяти та не старший шістьдесяти п'яти років, який має вищу юридичну освіту і стаж професійної діяльності у сфері права щонайменше п'ять років, є компетентним, добросовісним та володіє державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови.

2. Не може бути призначений суддею громадянин, який:

1) визнаний судом обмежено дієздатним або недездатним;

2) має хронічні психічні чи інші захворювання, що перешкоджають виконанню функцій із здійснення правосуддя;

3) має незняту чи непогашену судимість.

3. Не може претендувати на посаду судді особа, до якої згідно із законом застосовується заборона обіймати відповідну посаду.

4. Не може претендувати на посаду судді особа, яка обіймає посаду члена Вищої ради правосуддя, члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, протягом часу перебування на відповідній посаді та протягом одного року після звільнення або припинення повноважень.

5. Не може претендувати на посаду судді особа, яку було звільнено з посади судді за вчинення істотного дисциплінарного проступку, грубе чи систематичне нехтування обов'язками, що є несумісним із статусом судді або виявило його невідповідність займаній посаді, порушення вимог щодо несумісності, порушення обов'язку підтвердити законність джерела походження майна або у зв'язку із набранням законної сили обвинувальним вироком стосовно такої особи, крім випадків визнання в судовому порядку протиправним рішення про звільнення із зазначених підстав або скасування обвинувального вироку суду.

6. Не може претендувати на посаду судді особа, яку було звільнено з посади судді за результатами кваліфікаційного оцінювання.

7. Для цілей цього Закону вважається:

1) вищою юридичною освітою — вища юридична освіта ступеня магістра (або прирівняна до неї вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста), здобута в Україні, а також вища юридична освіта відповідного ступеня, здобута в іноземних державах та визнана в Україні в установленому законом порядку;

2) стажем професійної діяльності у сфері права — стаж професійної діяльності особи за спеціальністю після здобуття нею вищої юридичної освіти;

3) науковим ступенем — науковий ступінь у сфері права, здобутий у закладі вищої освіти (університеті, академії чи інституті, крім вищих військових навчальних закладів) чи науковій установі України або в аналогічному закладі вищої освіти чи науковій установі іноземної держави. Науковий ступінь, здобутий у закладі вищої освіти чи науковій установі іноземної держави, повинен бути визнаний в Україні в установленому законодавством порядку;

4) стажем наукової роботи — стаж професійної діяльності у сфері права на посадах наукових (науково-педагогічних) працівників у закладі вищої освіти (університеті, академії чи інституті, крім вищих військових навчальних закладів) чи науковій установі України або в аналогічному закладі вищої освіти чи науковій установі іноземної держави, на посадах працівників апарату суду (головний спеціаліст, науковий консультант, керівник структурного підрозділу), посадові обов'язки яких передбачають виключно здійснення науково-аналітичної діяльності в судах України (аналіз проектів законодавчих актів, систематизація судової практики, її узагальнення, надання аналітичної допомоги суддям з питань правозастосування), за умови наявності наукового ступеня, на посадах науково-викладацького складу Національної школи суддів України, за умови наявності наукового ступеня, а також час навчання в аспірантурі чи докторантурі за денною (очною) формою навчання випускників аспірантури, докторантури, за умови публічного захисту дисертації.

8. Кандидат на посаду судді відповідає критерію компетентності, якщо він володіє знаннями у сфері права та вміє їх застосовувати, має навички юридичного письма та правничої аргументації, когнітивні здібності.

9. Кандидат на посаду судді відповідає критерію добросовісності, якщо відсутні обґрунтовані сумніви у його незалежності, чесності, неупередженості, невідкупності, сумлінності, у дотриманні ним етичних норм, у його бездоганній поведінці у професійній діяльності та особистому житті, а також щодо законності джерел походження його майна, відповідності рівня життя кандидата на посаду судді або членів його сім'ї задекларованим доходам, відповідності способу життя кандидата на посаду судді його попередньому статусу.

Глава 2. Добір на посаду судді місцевого суду

Стаття 70. Порядок добору на посаду судді місцевого суду

1. Добір на посаду судді місцевого суду (далі — добір на посаду судді) здійснюється в порядку, визначеному цим Законом, та включає такі етапи:

1) оголошення добору на посаду судді;

2) подання особами, які виявили намір стати суддею, заяви та документів для участі у доборі на посаду судді;

3) допуск до участі у доборі на посаду судді;

4) складання кваліфікаційного іспиту;

5) проведення спеціальної перевірки, передбаченої цим Законом;

6) проведення перевірки особистих морально-психологічних якостей кандидатів на посаду судді (у разі визначення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України такої необхідності);

7) затвердження рейтингу кандидатів на посаду судді;

8) зарахування кандидатів на посаду судді до резерву на зайняття вакантних посад суддів.

2. Вища кваліфікаційна комісія суддів України забезпечує прозорість та відкритість добору на посаду судді.

3. Під час складання кандидатами на посаду судді кваліфікаційного іспиту, а також на засіданнях Вищої кваліфікаційної комісії суддів України щодо ухвалення рішень за результатами відповідних етапів добору на посаду судді можуть бути присутніми представники медіа, громадських об'єднань, судді, адвокати, представники органів суддівського самоврядування, кандидат на посаду судді, стосовно якого вирішується питання, а також інші зацікавлені особи, запрошені Вищою кваліфікаційною комісією суддів України.

Стаття 71. Оголошення добору на посаду судді

1. Про оголошення добору на посаду судді Вища кваліфікаційна комісія суддів України ухвалює рішення, яке оприлюднює на офіційному веб-сайті Комісії та офіційному веб-порталі судової влади України.

2. У рішенні про оголошення добору на посаду судді Вища кваліфікаційна комісія суддів України обов'язково зазначає кінцевий строк подання заяви та документів для участі у доборі, що не може бути меншим за 30 днів з дня оприлюднення рішення, а також прогнозовану кількість вакантних посад суддів, стосовно яких оголошено добір.

Стаття 72. Заява та документи для участі у доборі на посаду судді

1. Особа, яка виявила намір стати суддею, для участі у доборі на посаду судді подає до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України:

1) письмову заяву про участь у доборі на посаду судді;

2) копію документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України;

3) анкети кандидата на посаду судді;

4) мотиваційний лист кандидата на посаду судді;

5) декларацію родинних зв'язків та декларацію добросовісності кандидата на посаду судді;

6) копію диплома про вищу юридичну освіту (з додатками), здобутого в Україні, та/або копії документів про вищу юридичну освіту, здобуту за кордоном, разом із копіями документів, що підтверджують їх визнання в Україні, а також копії документів про науковий ступінь, вчене звання, навчання в аспірантурі чи докторантурі за денною (очною) формою навчання (за наявності);

7) копії документів, що підтверджують стаж професійної діяльності у сфері права;

8) документи встановленої форми з медичних установ про проходження психіатричних та наркологічних оглядів;

9) письмову згоду на збирання, зберігання, обробку та використання інформації про кандидата на посаду судді з метою оцінки його готовності до роботи на посаді судді;

10) письмову згоду на проведення спеціальної перевірки відповідно до цього Закону та документи, необхідні для проведення спеціальної перевірки відповідно до Закону України «Про запобігання корупції»;

11) копію декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, яка охоплює період року, що передуює року подання документів, та посилання на відповідну сторінку Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

12) копію документа, що підтверджує володіння державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови;

13) інші документи, що підтверджують відповідність особи вимогам, передбаченим статтею 69 цього Закону.

2. Форма і зміст заяви про участь у доборі на посаду судді, анкети, декларації родинних зв'язків та декларації добросовісності кандидата на посаду судді затверджуються Вищою кваліфікаційною комісією суддів України та розміщуються на її офіційному веб-сайті.

3. Вимагати від особи, яка виявила намір стати суддею, подання документів, не передбачених цією статтею, забороняється.

4. Приймання заяв та документів завершується в день, зазначений в оголошенні як кінцевий строк їх подання. Заяви та документи, що надійшли після зазначеного строку, не розглядаються.

Стаття 73. Допуск до участі у доборі на посаду судді

1. На основі поданих документів Вища кваліфікаційна комісія суддів України здійснює перевірку відповідності осіб, які виявили намір стати суддею, установленним цим Законом вимогам до кандидата на посаду судді.

2. Участь у доборі на посаду судді можуть брати особи, які подали необхідні документи, визначені статтею 72 цього Закону, та відповідають установленним цим Законом вимогам до кандидата на посаду судді на день подання заяви про участь у доборі.

3. Особи, які не подали всіх необхідних документів та/або подали документи, що не відповідають установленним законом вимогам, а також особи, які згідно з поданими документами не відповідають установленним цим Законом вимогам до кандидата на посаду судді, до участі у доборі на посаду судді не допускаються.

4. Про допуск або про відмову в допуску до участі у доборі на посаду судді Вища кваліфікаційна комісія суддів України ухвалює змотивоване рішення.

5. Неістотні недоліки змісту поданих особою документів не є підставою для відмови в допуску до участі у доборі на посаду судді.

Неістотними вважаються недоліки, що не перешкоджають розумінню змісту поданих особою документів.

6. Відповідність особи, яка виявила намір стати суддею, критеріям компетентності, доброчесності встановлюється Вищою кваліфікаційною комісією суддів України під час її участі у доборі на посаду судді як кандидата.

Стаття 74. Складання кваліфікаційного іспиту

1. Кваліфікаційний іспит є атестуванням професійної компетентності кандидата на посаду судді з метою виявлення належних знань, рівня підготовки та здатності здійснювати правосуддя у відповідному суді.

2. Підставою для допуску до складання кваліфікаційного іспиту є рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

3. Кваліфікаційний іспит проводиться шляхом складання анонімних тестувань та практичних завдань. Анонімне тестування проводиться щодо когнітивних здібностей, історії української державності, загальних знань у сфері права та кожної спеціалізації суду: адміністративної, господарської та загальної (цивільної і кримінальної). Практичні завдання проводяться щодо кожної із зазначених спеціалізацій суду.

Форма та зміст тестувань, практичних завдань, а також порядок їх проведення затверджуються Вищою кваліфікаційною комісією суддів України.

4. Вища кваліфікаційна комісія суддів України не пізніше ніж за 30 днів до дня проведення кваліфікаційного іспиту оприлюднює його програму та перелік питань тестування на своєму офіційному веб-сайті.

5. Кандидат на посаду судді вважається таким, що склав кваліфікаційний іспит, якщо він набрав не менше 75 відсотків максимально можливого бала за кожне тестування та практичне завдання кваліфікаційного іспиту.

6. Вища кваліфікаційна комісія суддів України встановлює прохідний бал кваліфікаційного іспиту, який не може бути нижчим за 75 відсотків максимально можливого бала за кожне тестування та практичне завдання кваліфікаційного іспиту.

Під час добору на посаду судді прохідний бал для кандидатів встановлюється з урахуванням кількості посад, щодо яких оголошено добір.

7. Перебіг кваліфікаційного іспиту фіксується за допомогою технічних засобів відео- та звукозапису.

8. Інформація про результати кваліфікаційного іспиту є загальнодоступною та оприлюднюється на офіційному веб-сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

9. Кандидат на посаду судді, який не з'явився для складання кваліфікаційного іспиту без поважних причин, відмовився від його складання чи не склав його, може бути допущений до складання такого іспиту повторно не раніше ніж через один рік.

10. Кандидат на посаду судді, який склав кваліфікаційний іспит, але не набрав прохідний бал, може використати результати такого іспиту під час участі у наступному доборі на посаду судді, оголошеному протягом двох років з дня затвердження таких результатів.

11. Порушення процедури проведення кваліфікаційного іспиту може бути оскаржено в порядку, встановленому законом.

Стаття 75. Проведення спеціальної перевірки

1. Вища кваліфікаційна комісія суддів України ухвалює рішення про допуск до спеціальної перевірки стосовно всіх кандидатів на посаду судді, які отримали прохідний бал кваліфікаційного іспиту.

У разі якщо двоє і більше кандидатів отримали однакову кількість балів, до спеціальної перевірки допускаються всі такі кандидати.

2. Після ухвалення рішення про допуск кандидатів на посаду судді до спеціальної перевірки Вища кваліфікаційна комісія суддів України надсилає до уповноважених державних органів запити про перевірку відомостей стосовно кандидатів щодо їх відповідності вимогам, визначеним цим Законом, та достовірності поданих документів.

Перелік уповноважених державних органів, строки та вимоги до інформації, що повинна бути надана або отримана, визначаються Вищою кваліфікаційною комісією суддів України з урахуванням інформації, що міститься в досьє кандидатів на посаду судді.

3. У разі проведення Комісією перевірки відомостей шляхом електронної взаємодії з автоматизованими інформаційними і довідковими системами, реєстрами та банками даних, держателями (адміністраторами) яких є органи державної влади, інші державні органи або органи місцевого самоврядування, запити до відповідних органів не надсилаються.

4. Для формування досьє кандидата на посаду судді та проведення спеціальної перевірки Вища кваліфікаційна комісія суддів України також має право безоплатно отримувати інформацію стосовно кандидата та членів його сім'ї або близьких осіб у порядку, передбаченому статтею 86 цього Закону.

5. Вища кваліфікаційна комісія суддів України встановлює результати спеціальної перевірки на засіданнях колегії.

6. Будь-які особи з дня оприлюднення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України рішення про допуск кандидатів на посаду судді до спеціальної перевірки мають право надавати до Комісії інформацію та матеріали щодо невідповідності певного кандидата вимогам, встановленим цим Законом.

Вища кваліфікаційна комісія суддів України може врахувати таку інформацію та матеріали під час проведення добору на посаду судді. Інформація та матеріали, отримані від анонімних джерел, а також інформація та матеріали, джерела походження яких встано-

вити неможливо, Вищою кваліфікаційною комісією суддів України не розглядаються.

7. Якщо Вища кваліфікаційна комісія суддів України отримала інформацію, що може свідчити про невідповідність кандидата на посаду судді вимогам, встановленим цим Законом, колегія Комісії проводить перевірку зазначеної інформації та розглядає її на засіданні із запрошенням такого кандидата. Кандидат має право ознайомитися з цією інформацією, надавати пояснення, докази на її спростування.

У разі встановлення за результатами перевірки, що така інформація є обгрунтованою, колегія Вищої кваліфікаційної комісії суддів України ухвалює вмотивоване рішення про невідповідність кандидата на посаду судді встановленим цим Законом вимогам та припинення його подальшої участі у доборі на посаду судді.

Стаття 76. Проведення перевірки особистих морально-психологічних якостей кандидатів на посаду судді

1. З метою встановлення відповідності кандидатів на посаду судді встановленим цим Законом вимогам Вища кваліфікаційна комісія суддів України може ухвалити рішення про проведення тестувань з метою перевірки особистих морально-психологічних якостей таких кандидатів.

Порядок та методика проведення таких тестувань затверджуються Вищою кваліфікаційною комісією суддів України.

2. Рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України про проведення таких тестувань встановлюється стосовно всіх кандидатів на посаду судді.

3. Комісія використовує результати таких тестувань як одне із джерел інформації, що підлягає оцінюванню разом з іншою сукупністю зібраної інформації і матеріалів стосовно кандидата на посаду судді.

Результати таких тестувань є конфіденційними, не оприлюднюються та не впливають на рейтинг кандидата на посаду судді.

Стаття 77. Затвердження рейтингу кандидатів на посаду судді

1. Вища кваліфікаційна комісія суддів України протягом 10 днів з дня встановлення результатів спеціальної перевірки стосовно всіх кандидатів на посаду судді, а в разі проведення тестувань, передбачених статтею 76 цього Закону, — протягом 10 днів з дня встановлення їх результатів, за результатами складеного кваліфікаційного іспиту визначає та затверджує рейтинг кандидатів на посаду судді (далі — рейтинг) стосовно всіх кандидатів, які успішно пройшли спеціальну перевірку.

2. Вища кваліфікаційна комісія суддів України затверджує рейтинг за кожною спеціалізацією суду, передбаченою частиною третьою статті 74 цього Закону.

3. Протягом трьох робочих днів з дня затвердження рейтингу Вища кваліфікаційна комісія суддів України оприлюднює його на своєму офіційному веб-сайті.

Стаття 78. Зарахування кандидатів на посаду судді до резерву на зайняття вакантних посад суддів

1. Після затвердження рейтингу кандидатів на посаду судді Вища кваліфікаційна комісія суддів України зараховує всіх кандидатів до резерву на зайняття вакантних посад суддів (далі — резерв).

У разі якщо двоє і більше кандидатів займають однакову позицію за рейтингом, до резерву зараховуються всі такі кандидати.

2. Вища кваліфікаційна комісія суддів України веде резерв за кожною спеціалізацією суду, передбаченою частиною третьою статті 74 цього Закону, який оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті.

3. Строк перебування в резерві становить два роки з дня зарахування до нього. Вища кваліфікаційна комісія суддів України має право своїм рішенням за наявності обгрунтованих підстав продовжити строк перебування в резерві стосовно всіх осіб не більше ніж на один рік.

Кандидат на посаду судді, зарахований до резерву, може брати участь у конкурсах на зайняття вакантної посади судді протягом всього строку перебування в резерві.

4. Кандидат на посаду судді виключається з резерву в разі:

- 1) подання особистої заяви про виключення з резерву;
- 2) закінчення строку перебування в резерві;
- 3) ухвалення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України рішення про виключення з резерву у випадках, передбачених цим Законом;
- 4) ухвалення Вищою радою правосуддя рішення про відмову у внесенні подання про призначення на посаду судді;
- 5) видання указу Президента України про призначення на посаду судді.

5. Вища кваліфікаційна комісія суддів України у період перебування в резерві може вимагати від кандидатів на посаду судді оновлення інформації щодо їх відповідності вимогам, встановленим цим Законом, а також здійснювати перевірку такої інформації, у тому числі шляхом проведення спеціальної перевірки.

У разі виявлення за результатами такої перевірки невідповідності кандидата вимогам, встановленим цим Законом, Вища кваліфікаційна комісія суддів України ухвалює вмотивоване рішення про виключення такого кандидата з резерву.

Глава 3. Конкурс та призначення на посаду судді

Стаття 79. Оголошення конкурсу на зайняття вакантної посади судді

1. Конкурс на зайняття вакантної посади судді проводиться відповідно до цього Закону та положення

про проведення конкурсу на зайняття вакантної посади судді, що затверджується Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, з дотриманням вимог законодавства про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

2. Для проведення конкурсу на зайняття вакантної посади судді Вища кваліфікаційна комісія суддів України ухвалює рішення про його оголошення, розмішує (оприлюднює) відповідну інформацію на своєму офіційному веб-сайті та офіційному веб-порталі судової влади України.

3. У рішенні про оголошення конкурсу зазначаються найменування судів, де є вакантні посади суддів, кількість таких посад, умови проведення конкурсу, дата, час і місце його проведення.

Стаття 79¹. Заява та документи для участі у конкурсі на зайняття вакантної посади судді

1. Загальний порядок подання заяви та документів для участі у конкурсі визначається Вищою кваліфікаційною комісією суддів України з урахуванням вимог цього Закону.

2. Заяви для участі у конкурсі на зайняття вакантної посади судді подаються до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у встановлений нею строк, який не може перевищувати 30 днів.

При цьому заяви для участі у конкурсі на зайняття вакантної посади судді місцевого суду подаються не раніше 15 днів з дня оприлюднення Комісією рішення про оголошення конкурсу, а заяви для участі у конкурсі на зайняття вакантної посади судді апеляційного суду, вищого спеціалізованого суду чи судді Верховного Суду — не раніше 30 днів з дня оприлюднення Комісією відповідного рішення.

3. Інформація про подання заяви та документів для участі у конкурсі на зайняття вакантної посади судді оприлюднюється Вищою кваліфікаційною комісією суддів України на її офіційному веб-сайті.

Стаття 79². Проведення конкурсу на зайняття вакантної посади судді

1. Вища кваліфікаційна комісія суддів України проводить конкурс на зайняття вакантних посад:

1) суддів місцевого суду — на основі рейтингу кандидатів на посаду судді та суддів, які виявили намір бути переведеними до іншого місцевого суду відповідно до статті 82 цього Закону;

2) суддів апеляційного суду, вищого спеціалізованого суду чи суддів Верховного Суду — на основі рейтингу кандидатів за результатами кваліфікаційного оцінювання та з урахуванням особливостей, передбачених статтею 79³ цього Закону.

2. Конкурс на зайняття вакантної посади судді Верховного Суду проводиться щодо вакантної посади у відповідному касаційному суді.

3. Конкурс на зайняття вакантної посади судді Вищого антикорупційного суду проводиться з урахуванням особливостей, передбачених Законом України «Про Вищий антикорупційний суд».

Стаття 79³. Особливості проведення конкурсу на зайняття вакантної посади судді апеляційного суду, вищого спеціалізованого суду або судді Верховного Суду

1. У конкурсі на зайняття вакантної посади судді Верховного Суду може брати участь особа, яка відповідає вимогам до кандидата на посаду судді, за результатами кваліфікаційного оцінювання підтвердила здатність здійснювати правосуддя у Верховному Суді, а також відповідає одній із вимог, визначених частиною першою статті 38 цього Закону.

2. У конкурсі на зайняття вакантної посади судді апеляційного суду, вищого спеціалізованого суду може брати участь особа, яка відповідає вимогам до кандидата на посаду судді, за результатами кваліфікаційного оцінювання підтвердила здатність здійснювати правосуддя у відповідному суді та з відповідного спеціалізації, а також відповідає одній із вимог, визначених частиною першою статті 28 (для апеляційного суду), частиною першою чи другою статті 33 (для вищого спеціалізованого суду) цього Закону.

3. З метою допуску до проходження кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на зайняття вакантної посади судді апеляційного суду, вищого спеціалізованого суду або судді Верховного Суду кандидат на посаду судді подає до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України:

- 1) письмову заяву про участь у конкурсі та про проведення кваліфікаційного оцінювання;
- 2) документи, визначені пунктами 2—13 частини першої статті 72 цього Закону;
- 3) документи, що підтверджують дотримання однієї з вимог, визначених частиною першою статті 28, частиною першою чи другою статті 33, частиною першою статті 38 цього Закону відповідно.

4. Вища кваліфікаційна комісія суддів України:

- 1) на підставі поданих документів встановлює відповідність особи вимогам до кандидата на посаду судді апеляційного суду, вищого спеціалізованого суду або судді Верховного Суду та формує його досьє. Відповідність особи критеріям компетентності, доброчесності та професійної етики встановлюється Комісією під час проведення її кваліфікаційного оцінювання як кандидата на посаду судді;
- 2) проводить кваліфікаційне оцінювання кандидата на посаду судді апеляційного суду, вищого спеціалізованого суду або судді Верховного Суду;
- 3) проводить спеціальну перевірку стосовно кандидатів на посаду судді, допущених до етапу дослідження досьє та проведення співбесіди кваліфікаційного оцінювання, відповідно до статті 75 цього Закону. Результати спеціальної перевірки враховуються при ухваленні рішення Комісії за результатами кваліфікаційного оцінювання;

4) за результатами кваліфікаційного оцінювання кандидатів на посаду судді апеляційного суду, вищого спеціалізованого суду або судді Верховного Суду ухвалено рішення про підтвердження або непідтвердження здатності таких кандидатів здійснювати правосуддя у відповідному суді та визначає рейтинг для участі у конкурсі кандидатів, які підтвердили здатність здійснювати правосуддя у відповідному суді.

5. Особа, яка успішно пройшла кваліфікаційне оцінювання та підтвердила здатність здійснювати правосуддя у відповідному апеляційному суді, але за результатами конкурсу не стала переможцем, може використати результати кваліфікаційного іспиту, складеного в межах такого оцінювання, під час наступного конкурсу на вакантну посаду судді апеляційного суду відповідної спеціалізації, оголошеного протягом двох років з дня складення іспиту.

Стаття 79⁴. Визначення переможця конкурсу на зайняття вакантної посади судді

1. Конкурс на зайняття вакантної посади судді полягає у визначенні переможця — учасника конкурсу, який має найвищу позицію за рейтингом.

2. У разі однакової позиції за рейтингом серед кандидатів на посаду судді та суддів, які виявили намір бути переведеними до іншого місцевого суду, перевага надається учаснику, який набрав більшу кількість балів із виконаного під час кваліфікаційного іспиту та практичного завдання із спеціалізації суду, до якого проводиться конкурс, а за однакової кількості балів — учаснику, який є суддею. За однакових результатів у конкурсі учасників, які є суддями, перевага надається учаснику, який має більший стаж роботи на посаді судді. У разі якщо учасники не мають стажу роботи на посаді судді або мають однаковий стаж роботи на посаді судді, перевага надається учаснику, який має більший стаж професійної діяльності у сфері права.

3. У разі однакової позиції за рейтингом серед кандидатів на посаду судді апеляційного суду чи судді Верховного Суду перевага надається учаснику, який набрав більшу кількість балів із виконаного під час кваліфікаційного іспиту, проведеного в межах процедури кваліфікаційного оцінювання, тестування та практичного завдання із спеціалізації суду, до якого проводиться конкурс, а за однакової кількості балів — учаснику, який має більший стаж роботи на посаді судді. У разі якщо учасники не мають стажу роботи на посаді судді або мають однаковий стаж роботи на посаді судді, перевага надається учаснику, який має більший стаж професійної діяльності у сфері права.

4. У разі однакової позиції за рейтингом серед кандидатів на посаду судді Вищого суду з питань інтелектуальної власності перевага надається учаснику, який набрав більшу кількість балів із виконаного під час кваліфікаційного іспиту, проведеного в межах процедури кваліфікаційного оцінювання, тестування та практичного завдання із спеціалізації, а за однакової кількості балів — учаснику, який є суддею.

5. Критерії визначення переможця конкурсу у разі однакової позиції за рейтингом серед кандидатів на посаду судді Вищого антикорупційного суду визначаються Законом України «Про Вищий антикорупційний суд».

6. Вища кваліфікаційна комісія суддів України ухвалює рішення про визначення переможця конкурсу. У рішенні зазначається учасник конкурсу, який має найвищу позицію за рейтингом, або учасник конкурсу, який у разі однакової позиції за рейтингом з іншим кандидатом отримав перевагу.

Стаття 79⁵. Завершення конкурсу на зайняття вакантної посади судді

1. Після визначення переможця конкурсу Вища кваліфікаційна комісія суддів України на своєму засіданні проводить з ним співбесіду.

2. За результатами співбесіди Вища кваліфікаційна комісія суддів України ухвалює:

1) рішення про рекомендацію або про відмову в наданні рекомендації про призначення кандидата на посаду судді;

2) рішення про рекомендацію про переведення судді (якщо переможцем конкурсу на посаду судді місцевого суду став суддя).

Неявка переможця на співбесіду з Комісією не перешкоджає ухваленню таких рішень.

3. Вища кваліфікаційна комісія суддів України ухвалює вмотивоване рішення про відмову в наданні рекомендації про призначення кандидата на посаду судді у разі наявності обґрунтованого сумніву щодо його відповідності критеріям доброчесності чи професійної етики. У такому разі переможцем конкурсу визначається наступний у рейтингу кандидат.

4. У разі виявлення під час проведення конкурсу на посаду судді місцевого суду фактів, що можуть мати наслідком дисциплінарну відповідальність судді, який виявив намір бути переведеним до іншого суду та став переможцем конкурсу, Вища кваліфікаційна комісія суддів України одночасно з наданням рекомендації про переведення такого судді звертається до органу, що здійснює дисциплінарне провадження стосовно судді, для вирішення питання про відкриття дисциплінарної справи чи про відмову в її відкритті.

5. Конкурс на зайняття вакантної посади судді завершується ухваленням Вищою кваліфікаційною комісією суддів України рішення про рекомендацію про призначення кандидатів суддями або про рекомендацію про переведення суддів.

6. За результатами конкурсу Вища кваліфікаційна комісія суддів України надсилає до Вищої ради пра-

восуддя відповідно до кількості вакантних посад суддів рекомендації про призначення кандидатів суддями, рекомендації про переведення суддів.

7. Особа, яка отримала рекомендацію про призначення на посаду судді за результатами конкурсу, до завершення розгляду Вищою радою правосуддя відповідної рекомендації не може брати участь в інших конкурсах на посаду судді.

У разі якщо на день отримання рекомендації про призначення на посаду судді за результатами конкурсу особа брала участь в інших конкурсах на посаду судді, з дня ухвалення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України відповідного рішення про рекомендацію ця особа вважається такою, що припинила участь у відповідних конкурсах.

Стаття 79⁶. Подання про призначення або переведення судді на посаду

1. Вища рада правосуддя відповідно до внесеної Вищою кваліфікаційною комісією суддів України рекомендації на своєму засіданні розглядає питання про:

1) призначення кандидата на посаду судді та в разі ухвалення позитивного рішення вносить подання Президентові України про призначення судді на посаду;

2) переведення судді до іншого суду.

2. Вища рада правосуддя відмовляє у внесенні Президентові України подання про призначення судді на посаду виключно з таких підстав:

1) наявність обґрунтованого сумніву щодо відповідності кандидата критеріям доброчесності чи професійної етики або інших обставин, які можуть негативно вплинути на суспільну довіру до судової влади у зв'язку з таким призначенням;

2) порушення визначеного законом порядку призначення на посаду судді.

Підстави, зазначені у пункті 1 цієї частини, Вища рада правосуддя визначає, керуючись власною оцінкою обставин, пов'язаних із кандидатом на посаду судді, та його особистих якостей.

3. Вища рада правосуддя ухвалює рішення про відмову у переведенні судді до іншого суду за результатами конкурсу, якщо такий суддя має непогашене дисциплінарне стягнення, був звільнений з посади судді або припинив свої повноваження.

У разі якщо на день розгляду питання про переведення судді до іншого суду за результатами конкурсу стосовно такого судді здійснюється дисциплінарне провадження, Вища рада правосуддя зупиняє розгляд питання про переведення такого судді до ухвалення остаточного рішення в межах цього дисциплінарного провадження.

4. У разі відмови у внесенні Президентові України подання про призначення судді на посаду, відмови у переведенні судді до іншого суду за результатами конкурсу Вища рада правосуддя ухвалює вмотивоване рішення, яке може бути оскаржене до Верховного Суду в порядку, встановленому процесуальним законом.

5. Рішення Вищої ради правосуддя про відмову у внесенні Президентові України подання про призначення судді на посаду, про відмову у переведенні судді до іншого суду за результатами конкурсу може бути оскаржене та скасоване виключно з таких підстав:

1) склад Вищої ради правосуддя, який ухвалив відповідне рішення, не мав повноважень його ухвалювати;

2) рішення не підписано членом Вищої ради правосуддя, який брав участь у його ухваленні;

3) рішення не містить посилання на визначені законом підстави відмови у внесенні Президентові України подання про призначення судді на посаду, підстави відмови у переведенні судді до іншого суду за результатами конкурсу або не містить мотивів, з яких Вища рада правосуддя дійшла відповідного висновку.

6. Кандидат на посаду судді, якому Вищою радою правосуддя відмовлено у внесенні подання про призначення на посаду судді, без нового проходження процедури добору не може бути повторно зарахований до резерву.

Суддя, якому Вищою радою правосуддя відмовлено у переведенні до іншого суду за результатами конкурсу, не може бути переведений за результатами іншого конкурсу без нового складання кваліфікаційного іспиту.

Стаття 80. Призначення на посаду судді

1. Призначення на посаду судді здійснюється Президентом України на підставі та в межах подання Вищої ради правосуддя, без перевірки додержання встановлених цим Законом вимог до кандидатів на посаду судді та порядку проведення добору чи кваліфікаційного оцінювання кандидатів.

Будь-які звернення стосовно кандидата на посаду судді не перешкоджають його призначенню на посаду. Викладені в таких зверненнях факти можуть бути підставою для порушення Президентом України перед компетентними органами питання про проведення в установленому законом порядку перевірки таких фактів.

2. Президент України видає указ про призначення судді не пізніше 30 днів з дня отримання відповідного подання Вищої ради правосуддя.

Стаття 81. Набуття повноважень судді із здійснення правосуддя

1. Особа, призначена на посаду судді указом Президента України, набуває повноважень судді із здійснення правосуддя, включаючи право на отримання доплат до посадового окладу, за умов зарахування у

штат відповідного суду, складення присяги судді і проходження початкової підготовки у випадках та порядку, встановлених цим Законом. Датою набуття суддею повноважень із здійснення правосуддя вважається дата виконання останньої з цих умов.

Глава 4. Переведення судді до іншого суду

Стаття 82. Загальні засади переведення судді до іншого суду

1. Суддя може бути переведений, у тому числі тимчасово шляхом відрядження, на посаду судді до іншого суду Вищою радою правосуддя в порядку, передбаченому законом.

2. Переведення судді на посаду судді до іншого суду здійснюється на підставі та в межах рекомендації Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, внесеної за результатами конкурсу на зайняття вакантної посади судді, проведеного в порядку, визначеному главою 3 цього розділу.

3. Суддя, який виявив намір бути переведеним до іншого місцевого суду за результатами конкурсу на зайняття вакантної посади судді, одночасно із кандидатами, які беруть участь у доборі на посаду судді, складає кваліфікаційний іспит у порядку, передбаченому статтею 74 цього Закону, з урахуванням особливостей, визначених цією статтею.

4. Вища кваліфікаційна комісія суддів України оприлюднює оголошення про прийняття від суддів, зазначених у частині третій цієї статті, заяв про складання кваліфікаційного іспиту одночасно з оприлюдненням рішення про оголошення добору на посаду судді, передбаченого статтею 71 цього Закону.

Кінцевий строк подання заяв до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України не може бути меншим за 15 днів з дати розміщення оголошення.

Вимагати від суддів подання інших документів, крім заяви, забороняється.

5. Суддя, зазначений у частині третій цієї статті, під час кваліфікаційного іспиту складає анонімне тестування щодо когнітивних здібностей, історії української державності, загальних знань у сфері права, а також анонімне тестування та практичне завдання щодо однієї або кількох спеціалізацій суду на вибір.

Суддя вважається таким, що склав кваліфікаційний іспит з відповідної спеціалізації суду, якщо він набрав не менше 75 відсотків максимально можливого бала за тестування щодо когнітивних здібностей, історії української державності та загальних знань у сфері права, а також за тестування та практичне завдання щодо такої спеціалізації.

6. Для суддів, зазначених у частині третій цієї статті, прохідний бал кваліфікаційного іспиту встановлюється на рівні прохідного бала кандидатів, які беруть участь у відповідному доборі на посаду судді.

Стосовно суддів, які отримали прохідний бал кваліфікаційного іспиту, Вища кваліфікаційна комісія суддів України визначає та затверджує рейтинг відповідно до статті 77 цього Закону, після чого зараховує їх до резерву, передбаченого статтею 78 цього Закону.

Суддя, зарахований до резерву, може брати участь у конкурсах на зайняття вакантної посади місцевого суду протягом всього строку перебування в резерві.

7. Суддя, зазначений у частині третій цієї статті, який склав кваліфікаційний іспит, але не набрав прохідний бал, може використати ці результати протягом двох років з дня їх затвердження. Якщо ці результати в межах наступного кваліфікаційного іспиту відповідають прохідному балу, Вища кваліфікаційна комісія суддів України за заявою такого судді визначає та затверджує його рейтинг відповідно до статті 77 цього Закону, після чого зараховує такого суддю до резерву, передбаченого статтею 78 цього Закону.

8. Суддя апеляційного суду, який виявив намір бути переведеним до іншого апеляційного суду за результатами конкурсу на зайняття вакантної посади судді апеляційного суду, проходить кваліфікаційне оцінювання та бере участь у конкурсі разом з іншими кандидатами на посаду судді апеляційного суду на рівних умовах.

Стаття 82¹. Переведення судді без конкурсу або в порядку дисциплінарної відповідальності

1. Переведення судді на посаду судді до іншого суду того самого або нижчого рівня може здійснюватися без конкурсу лише у випадках реорганізації, ліквідації або припинення роботи суду, в якому такий суддя обіймає посаду судді.

2. Переведення судді до іншого суду в порядку дисциплінарного стягнення здійснюється на підставі подання органу, який ухвалив рішення про притягнення судді до дисциплінарної відповідальності».

5. Статтю 83 доповнити частиною шостою такого змісту:

«6. Вища рада правосуддя затверджує Єдині показники для оцінки доброчесності та професійної етики судді (кандидата на посаду судді) після консультацій з Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, Радою суддів України та Громадською радою доброчесності».

6. Частина третю статті 84 викласти в такій редакції: «3. Суддя (кандидат на посаду судді) може звернутися до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України із заявою про проведення його кваліфікаційного оцінювання не раніше ніж через один рік з дня ухвалення Комісією рішення за результатами останнього кваліфікаційного оцінювання, крім випадків подання суддею заяви про проведення оцінювання на зайняття вакантної посади судді в суді іншої інстанції або іншої спеціалізації».

7. У статті 85:

частини першу, другу і третю викласти в такій редакції:

«1. Кваліфікаційне оцінювання включає такі етапи:
1) складання кваліфікаційного іспиту;
2) дослідження досьє та проведення співбесіди.

Рішення про черговість етапів проведення кваліфікаційного оцінювання ухвалює Вища кваліфікаційна комісія суддів України.

Сукупна кількість балів, які суддя (кандидат на посаду судді) може отримати на етапі дослідження досьє та проведення співбесіди, не може перевищувати 50 відсотків максимальної кількості балів кваліфікаційного оцінювання.

2. Кваліфікаційний іспит для цілей кваліфікаційного оцінювання є основним засобом встановлення відповідності судді (кандидата на посаду судді) критерію професійної компетентності та проводиться в порядку, передбаченому статтею 74 цього Закону, з урахуванням особливостей, встановлених цією главою.

Кваліфікаційний іспит проводиться шляхом складання анонімних тестувань та практичного завдання. Анонімне тестування проводиться щодо когнітивних здібностей, історії української державності, загальних знань у сфері права та спеціалізації відповідного суду з урахуванням його інстанційності. Практичне завдання проводиться щодо спеціалізації відповідного суду з урахуванням його інстанційності.

У разі застосування до судді дисциплінарного стягнення, передбаченого пунктом 4 частини першої статті 109 цього Закону, результати його кваліфікаційного іспиту дійсні лише у межах такої процедури.

3. Для цілей формування суддівського досьє (досьє кандидата на посаду судді) Вища кваліфікаційна комісія суддів України може ухвалити рішення про запровадження та проведення інших тестувань з метою перевірки особистих морально-психологічних якостей, а також про застосування інших засобів встановлення відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям кваліфікаційного оцінювання.

Порядок та методика проведення таких тестувань затверджуються Вищою кваліфікаційною комісією суддів України.

Рішення про запровадження та проведення таких тестувань ухвалюється Комісією стосовно всіх суддів (кандидатів на посаду судді).

Результати таких тестувань використовуються як одне із джерел інформації, що підлягає оцінці разом з іншою сукупністю зібраної інформації і матеріалів, є конфіденційними, не оприлюднюються та не впливають на кількість балів кваліфікаційного оцінювання судді (кандидата на посаду судді);

частину п'яту доповнити пунктом 3¹ такого змісту:
«3¹) висновок Громадської ради доброчесності про невідповідність кандидата на посаду судді критеріям професійної етики та доброчесності (за наявності); частину восьму доповнити абзацом третім такого змісту:

«Для здійснення своїх повноважень члени Громадської ради доброчесності мають право повного доступу до матеріалів суддівського досьє (досьє кандидата на посаду судді). Якщо до інформації, що міститься в суддівському досьє (досьє кандидата на посаду судді), законом встановлено спеціальні чи особливі вимоги доступу, доступ до такої інформації здійснюється в порядку, передбаченому відповідним законом».

8. Абзац другий частини першої статті 88 викласти в такій редакції:

«Якщо Громадська рада доброчесності у своєму висновку встановила, що суддя (кандидат на посаду судді) не відповідає критеріям професійної етики та доброчесності, Вища кваліфікаційна комісія суддів України може ухвалити вмотивоване рішення про підтвердження здатності такого судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді лише у разі, якщо таке рішення підтримане двома третинами голосів призначених членів Комісії, але не менше ніж дев'ятьма голосами».

9. Статтю 89 викласти в такій редакції:

«Стаття 89. Підготовка судді для підтримання його кваліфікації

1. Суддя зобов'язаний проходити відповідну підготовку для підтримання кваліфікації в Національній школі суддів України.

2. Суддя проходить підготовку тривалістю не менше 40 академічних годин не рідше одного разу на три роки.

Особа, призначена на посаду судді та в якій відсутній стаж роботи на посаді судді, проходить відповідну підготовку щороку протягом перших трьох років після призначення.

3. Особа, призначена на посаду судді та в якій відсутній стаж роботи на посаді судді, з метою отримання практичних навичок роботи в суді проходить початкову підготовку в Національній школі суддів України тривалістю не більше 350 академічних годин та не довше двох місяців. Програму та порядок проходження початкової підготовки затверджує Вища кваліфікаційна комісія суддів України за пропозицією Національної школи суддів України.

4. Національна школа суддів України проводить підготовку суддів для підтримання кваліфікації відповідно до досвіду роботи суддів, рівня і спеціалізації суду, в якому вони працюють, а також з урахуванням їхніх індивідуальних потреб.

3 цією метою Національна школа суддів України організовує тренінги, що є обов'язковими в межах підготовки, а також тренінги, які суддя має право обрати залежно від своїх потреб».

10. Частину п'яту статті 92 викласти в такій редакції:

«5. Порядок роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України визначається цим Законом. Процедурні питання діяльності Комісії відповідно до цього Закону визначаються Регламентом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України».

11. У частині першій статті 93:

пункт 4 викласти в такій редакції:

«4) вносить до Вищої ради правосуддя рекомендацію про переведення судді відповідно до цього Закону, крім переведення у порядку дисциплінарного стягнення»;

пункт 5 виключити;

пункт 6 викласти в такій редакції:

«6) затверджує форму і зміст заяви про участь у доборі кандидатів на посаду судді, анкети кандидата на посаду судді, порядок складання кваліфікаційного іспиту та методик оцінювання кандидатів, положення про проведення конкурсу на зайняття вакантної посади судді, порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, порядок формування і ведення суддівського досьє (досьє кандидата на посаду судді), програму та порядок проходження початкової підготовки судді».

12. У статті 94:

частину дев'яту доповнити абзацом другим такого змісту:

«До ухвалення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України остаточного рішення стосовно судді (кандидата на посаду судді) член Комісії зобов'язаний утримуватися від будь-яких оціночних публічних висловлювань стосовно такого судді (кандидата на посаду судді), у тому числі поза межами здійснення своїх повноважень як члена Комісії»;

доповнити частиною дванадцятю такого змісту:

«12. Член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України зобов'язаний подавати у визначеному цим Законом порядку декларацію родинних зв'язків, а також декларацію доброчесності судді».

13. У частині дванадцятій статті 95:

пункти 4 та 6 викласти в такій редакції:

«4) копії документів, що підтверджують стаж професійної діяльності у сфері права»;

«6) копії документів про освіту, вчені звання та наукові ступені, навчання в аспірантурі чи докторантурі за денною (очною) формою навчання (за наявності); доповнити пунктом 6¹ такого змісту:

«6¹) копію документа, що підтверджує володіння державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови».

14. Пункт 5 частини першої статті 96 викласти в такій редакції:

«5) неучасть у роботі Комісії протягом одного календарного місяця поспіль без поважних причин або неодноразова (тричі і більше) відмова без поважних причин від голосування з питань, що розглядаються».

15. У статті 98:

частину першу доповнити абзацом третім такого змісту:

«Суддя (кандидат на посаду судді), стосовно якого Вища кваліфікаційна комісія суддів України розглядає питання, має право брати участь у засіданні Комісії у віддаленому режимі з використанням електронних засобів відеозв'язку»;

доповнити частиною сімнадцятю такого змісту:

«17. У разі надходження від Громадської ради доброчесності вмотивованої пропозиції щодо відкладення співбесіди з суддею (кандидатом на посаду судді) Вища кваліфікаційна комісія суддів України може відкласти таку співбесіду. Повторні пропозиції щодо відкладення співбесіди стосовно одного і того самого судді (кандидата на посаду судді) не розглядаються».

16. Частину п'яту статті 101 викласти в такій редакції:

«5. Рішення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, палат та колегій Комісії викладаються у письмовій формі. У рішенні зазначаються дата і місце ухвалення рішення, склад Комісії (палати, колегії), питання, що розглядалося, мотиви ухваленого рішення, результати поіменного голосування членів Комісії. Рішення підписується головуючим і членами Комісії (палати, колегії), які брали участь у його ухваленні».

17. Частиною сьому статті 102 викласти в такій редакції:

«7. Розмір винагороди члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України встановлюється у розмірі посадового окладу судді Верховного Суду з коефіцієнтом 1,5.

Розмір винагороди члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, який є суддею, дорівнює сумі його суддівської винагороди, якщо така сума перевищує розмір посадового окладу судді Верховного Суду з коефіцієнтом 1,5».

18. Частиною четверту статті 103 виключити.

19. Пункт 1 частини першої статті 105 викласти в такій редакції:

«1) початкову підготовку судді, передбачену статтею 89 цього Закону».

20. Частиною першу статті 106 доповнити пунктом 14¹ такого змісту:

«14¹) непроходження суддею початкової підготовки, передбаченої статтею 89 цього Закону».

21. Частиною четверту статті 109 доповнити абзацом третім такого змісту:

«Дисциплінарне стягнення, визначене пунктом 4 частини першої цієї статті, може застосовуватися до судді виключно у разі вчинення проступків, визначених пунктами 1, 2, 4 та 5 частини першої статті 106 цього Закону».

22. В абзаці другому частини першої статті 128 слова і цифри «коронавірусної хвороби (COVID-19)» замінити словами «особливо небезпечних інфекційних хвороб».

23. У розділі XII «Прикінцеві та перехідні положення»:

пункти 3¹, 17 та 20 викласти в такій редакції:

«3¹. До набрання чинності законом України щодо зміни системи місцевих судів на території України у зв'язку з утворенням (ліквідацією) районів:

1) відповідні місцеві суди продовжують здійснювати свої повноваження у межах територіальної юрисдикції, визначеної до набрання чинності Постановою Верховної Ради України «Про утворення та ліквідацію районів» від 17 липня 2020 року № 807-ІХ, але не довше ніж один рік з дня припинення чи скасування воєнного стану на території України, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ;

2) добір та призначення на посаду судді до місцевих окружних судів та господарських окружних судів, утворених указами Президента України від 29 грудня 2017 року № 449/2017, № 450/2017, № 451/2017 та № 453/2017, не здійснюються»;

«17. Повноваження суддів, призначених на посаду строком на п'ять років до набрання чинності цим Законом, припиняються із закінченням строку, на який їх було призначено.

За умови підтвердження відповідності займаній посаді відповідно до пункту 20 цього розділу судді, повноваження яких припинилися у зв'язку із закінченням строку, на який їх було призначено (крім суддів, звільнених з посади), призначаються на посаду судді до суду, до якого вони були призначені або переведені (крім тимчасового переведення шляхом відраження) на день припинення повноважень»;

«20. Відповідність займаній посаді судді, якого призначено на посаду строком на п'ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», оцінюється колегіями Вищої кваліфікаційної комісії суддів України в порядку, визначеному цим Законом, за правилами, які діяли до дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедур суддівської кар'єри», та з урахуванням особливостей, передбачених цим розділом.

За результатами такого оцінювання колегія Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, а у випадках, передбачених цим Законом, — пленарний склад Комісії, ухвалює рішення про відповідність або невідповідність судді займаній посаді. Таке рішення ухвалюється за правилами, передбаченими цим Законом для ухвалення рішення про підтвердження або про непідтвердження здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді.

Виявлення за результатами такого оцінювання невідповідності судді займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або доброчесності чи відмова судді від такого оцінювання є підставою для звільнення судді з посади за рішенням Вищої ради правосуддя на підставі подання відповідної колегії або пленарного складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Відмовою від проходження оцінювання судді на відповідність займаній посаді вважається систематична (тричі) неявка судді на будь-який з етапів такого оцінювання за відсутності для цього поважних причин або за відсутності інформації про причини неявки.

Факт відмови судді від проходження оцінювання на відповідність займаній посаді встановлюється рішенням Комісії у пленарному складі. Під час ухвалення такого рішення у засіданні Комісії може брати участь представник Громадської ради доброчесності.

У разі систематичної (тричі) неявки судді на будь-який з етапів оцінювання на відповідність займаній посаді Комісія може розглянути питання щодо відповідності такого судді займаній посаді за його відсутності»;

доповнити пунктами 20¹ та 20² такого змісту:

«20¹. Якщо Вищою радою правосуддя відмовлено в задоволенні подання Вищої кваліфікаційної комісії суддів України про звільнення судді у зв'язку з його невідповідністю займаній посаді, суддя вважається таким, чия відповідність займаній посаді не оцінено відповідно до підпункту 4 пункту 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України.

У такому разі оцінювання відповідності такого судді займаній посаді продовжується Вищою кваліфікаційною комісією суддів України в пленарному складі із стадії, що визначена Вищою радою право-

суддя у рішенні про відмову в задоволенні подання про звільнення такого судді.

Якщо Вищою радою правосуддя не визначено таку стадію, оцінювання продовжується із стадії, визначеної Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, з урахуванням мотивів рішення Вищої ради правосуддя про відмову в задоволенні подання про звільнення такого судді, включаючи рішення, прийняті Вищою радою правосуддя до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедур суддівської кар'єри».

20². Суддя, зазначений в абзаці першому пункту 20 цього розділу, який після набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедур суддівської кар'єри» за результатами кваліфікаційного оцінювання у межах конкурсу на посаду судді апеляційного суду, вищого спеціалізованого суду або судді Верховного Суду в межах своєї спеціалізації підтвердив здатність здійснювати правосуддя у відповідному суді, вважається таким, що пройшов оцінювання та підтвердив відповідність займаній посаді відповідно до пункту 20 цього розділу»;

пункти 21 і 29¹ викласти в такій редакції:
«21. Вища кваліфікаційна комісія суддів України завершує процедуру кваліфікаційного оцінювання, розпочаті до набрання чинності цим Законом, за правилами, які діяли на день початку такого кваліфікаційного оцінювання, та з урахуванням особливостей, передбачених цим пунктом. Судді, які за результатами цих процедур підтвердили свою можливість здійснювати правосуддя у відповідному суді, не проходять процедуру оцінювання для підтвердження відповідності займаній посаді відповідно до пункту 20 цього розділу».

Процедури первинного кваліфікаційного оцінювання, розпочаті відповідно до Закону України «Про забезпечення права на справедливий суд» та незавершені станом на день набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедур суддівської кар'єри», завершуються колегіями Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Судді, які в межах таких процедур первинного кваліфікаційного оцінювання не з'явилися для складання іспиту, проходять процедуру оцінювання для підтвердження відповідності займаній посаді відповідно до пункту 20 цього розділу».

Судді, які в межах таких процедур первинного кваліфікаційного оцінювання не підтвердили можливість здійснення правосуддя у відповідному суді, на підставі подання колегії Вищої кваліфікаційної комісії суддів України відсторонюються Вищою радою правосуддя від здійснення правосуддя та проходять процедуру оцінювання для підтвердження відповідності займаній посаді відповідно до пункту 20 цього розділу»;

«29¹. Вища кваліфікаційна комісія суддів України, утворена відповідно до цього Закону, завершує конкурсні процедури, розпочаті Вищою кваліфікаційною комісією суддів України до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування» за правилами, які діяли на день початку таких процедур»;

доповнити пунктами 57–61 такого змісту:
«57. Вища кваліфікаційна комісія суддів України завершує конкурс на зайняття вакантних посад суддів апеляційних судів, оголошений рішенням Комісії від 14 вересня 2023 року № 94/зп-23, за правилами, які діють після набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедур суддівської кар'єри».

58. Вища кваліфікаційна комісія суддів України завершує конкурс на зайняття вакантних посад суддів місцевих судів, оголошений рішенням Комісії від 14 вересня 2023 року № 95/зп-23, за правилами, які діють після набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедур суддівської кар'єри».

Особи, призначені на посаду судді за результатами такого конкурсу, не проходять початкову підготовку у Національній школі суддів України, передбачену статтею 89 цього Закону, та набувають повноважень судді із здійснення правосуддя, за умови зарахування до штату відповідного суду та складання присяги судді.

59. Кандидати, які на день завершення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України конкурсу на зайняття вакантних посад суддів місцевих судів, оголошеного рішенням Комісії від 14 вересня 2023 року № 95/зп-23, перебувають у резерві на зайняття вакантних посад суддів, підлягають виключенню з резерву.

Без нового проходження процедури добору такі особи не можуть бути повторно зараховані до резерву.

60. На членів Вищої ради правосуддя, членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, обраних (призначених) на посаду до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедур суддівської кар'єри», не поширюються обмеження, передбачені частиною четвертою статті 69 цього Закону.

61. Переведення судді на посаду судді до іншого суду того самого або нижчого рівня у разі реорганізації або ліквідації суду, в якому такий суддя обіймає посаду, може здійснюватися без конкурсу виключно після підтвердження таким суддею відповідності займаній посаді судді, якого призначено на посаду строком на п'ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)».

П. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім положень щодо анонімного тестування з історії української державності, передбачених цим Законом, які вводяться в дію через один рік з дня опублікування цього Закону.

2. Внести зміни до таких законодавчих актів України:
1) у Кодексі адміністративного судочинства України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436);

статтю 122 доповнити частиною восьмою такого змісту:

«8. Для звернення до суду у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України під час процедури проведення добору кандидатів на посаду судді, конкурсу на посаду судді чи призначення на посаду судді відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» встановлюється місячний строк»;

статтю 151 доповнити частиною сьомою такого змісту:

«7. Не допускається вжиття заходів забезпечення позову, які полягають в (або мають наслідком) припиненні, відкладенні, зупиненні чи іншому втручанні у процедуру проведення добору кандидатів на посаду судді, конкурсу на посаду судді чи призначення на посаду судді відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів»;

2) частину третю статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 49, ст. 2056 із наступними змінами) доповнити абзацом шостим такого змісту:

«Кандидати, які претендують на зайняття посади судді, у разі включення до резерву на зайняття вакантних посад суддів місцевого суду відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» подають декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік щороку протягом строку перебування у резерві»;

3) абзац шостий пункту 6 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про забезпечення права на справедливий суд» (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., №№ 18–20, ст. 132) виключити;

4) у Законі України «Про Вищу раду правосуддя» (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 7–8, ст. 50 із наступними змінами):

частину першу статті 3 доповнити пунктом 20⁴ такого змісту:

«20⁴) затверджує Єдині показники для оцінки доброчесності та професійної етики судді (кандидата на посаду судді) після консультацій з Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, Радою суддів України та Громадською радою доброчесності»;

у частині першій статті 8:

пункти 5 та 7 викласти в такій редакції:

«5) копії документів, що підтверджують стаж професійної діяльності у сфері права»;

«7) копію диплома про вищу юридичну освіту (з додатками), здобуту в Україні, та/або копії документів про вищу юридичну освіту, здобуту за кордоном, разом із копіями документів, що підтверджують їх визнання в Україні, а також копії документів про науковий ступінь, вчене звання, навчання в аспірантурі чи докторантурі за денною (очною) формою навчання (за наявності)»;

доповнити пунктом 7¹ такого змісту:

«7¹) копію документа, що підтверджує володіння державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови»;

частину другу статті 21 викласти в такій редакції:
«2. Розмір винагороди члена Вищої ради правосуддя встановлюється у розмірі посадового окладу судді Верховного Суду з коефіцієнтом 1,5.

Розмір винагороди члена Вищої ради правосуддя, який є суддею, дорівнює сумі його суддівської винагороди, якщо така сума перевищує розмір посадового окладу судді Верховного Суду»;

частину четверту статті 34 після слів «ухвалюється відкритим» доповнити словом «поіменним»;

у статті 42:

включити частину четверту такого змісту:
«4. У першочерговому (пріоритетному) порядку здійснюються дисциплінарні провадження»;

1) розпочаті на підставі звернення Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

2) розпочаті стосовно судді, стосовно якого Вищою радою правосуддя розглядається питання про переведення його з одного суду до іншого за результатами конкурсу»;

доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«5. Вища рада правосуддя може встановити інші критерії першочергового (пріоритетного) порядку здійснення дисциплінарних проваджень стосовно суддів у регламенті Вищої ради правосуддя»;

статтю 71 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«5. Вища рада правосуддя ухвалює рішення про відмову в переведенні судді з одного суду до іншого за результатами конкурсу, якщо такий суддя має непогашене дисциплінарне стягнення, був звільнений з посади судді або припинив свої повноваження».

Якщо на день розгляду питання про переведення судді з одного суду до іншого за результатами конкурсу стосовно такого судді здійснюється дисциплінарне провадження, Вища рада правосуддя зупиняє розгляд питання про переведення такого судді до ухвалення остаточного рішення в межах цього дисциплінарного провадження»;

абзац шостий пункту 13 розділу III «Прикінцеві та перехідні положення» викласти в такій редакції:

«За результатами кваліфікаційного оцінювання суддя, призначений на посаду строком на п'ять років до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», повноваження якого припинилися із закінченням строку, на який його було призначено, за поданням Вищої ради правосуддя та за умови підтвердження відповідності цій посаді згідно з підпунктами 2 та 4 пункту 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України може бути призначений на посаду судді до суду, до якого він був призначений або переведений (крім тимчасового переведення шляхом відрядження) на день припинення повноважень»;

5) у Законі України «Про Вищий антикорупційний суд» (Відомості Верховної Ради України, 2018 р., № 24, ст. 212):

частину другу статті 2 доповнити словами «та/або до Закону України «Про судоустрій і статус суддів»;

у статті 8:

у частині третій слова «за спеціальною процедурою» виключити;

частину шосту викласти в такій редакції:

«6. У разі однакової позиції за рейтингом серед кандидатів на зайняття вакантної посади судді Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду перевага надається учаснику, який набрав більшу кількість балів із виконаного під час кваліфікаційного іспиту, проведеного в межах процедури кваліфікаційного оцінювання, анонімного тестування та практичного завдання із спеціалізації, а за однакової кількості балів – учаснику, який має більший стаж роботи на посаді судді в судах апеляційної, касаційної інстанцій. У разі якщо кандидати, які беруть участь у конкурсі на зайняття посади судді Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду, мають однаковий стаж роботи на посаді судді в судах апеляційної, касаційної інстанцій або не мають такого стажу, перевага надається учаснику, який має більший стаж роботи на посаді судді, а за наявності у кандидатів однакового стажу на посаді судді – учаснику, який має науковий ступінь, а за наявності в обох учасників наукового ступеня або за відсутності в обох учасників наукового ступеня – більший стаж професійної діяльності у сфері права».

У разі однакової позиції за рейтингом серед кандидатів на зайняття вакантних посад інших суддів Вищого антикорупційного суду перевага надається учаснику, який набрав більшу кількість балів із виконаного під час кваліфікаційного іспиту, проведеного в межах процедури кваліфікаційного оцінювання, анонімного тестування та практичного завдання із спеціалізації, а за однакової кількості балів – учаснику, який має більший стаж роботи на посаді судді. У разі якщо кандидати такого конкурсу мають однаковий стаж роботи на посаді судді або не мають такого стажу, перевага надається учаснику, який має науковий ступінь, а за наявності в обох учасників наукового ступеня або за відсутності в обох учасників наукового ступеня – більший стаж професійної діяльності у сфері права»;

6) у розділі II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування» (Відомості Верховної Ради України, 2019 р., № 50, ст. 354; 2021 р., № 40, ст. 326):

абзац другий пункту 2 викласти в такій редакції:

«Вища кваліфікаційна комісія суддів України протягом двох місяців з дня формування її нового складу завершує процедуру добору кандидатів на посаду судді місцевого суду, оголошеного рішенням Комісії від 3 квітня 2017 року № 28/зп-17»;

пункт 8 виключити.

3. Вища кваліфікаційна комісія суддів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

1) завершує проведення оцінювання на відповідність займаній посаді суддів, яких було призначено на посаду строком на п'ять років та повноваження яких припинилися у зв'язку із закінченням строку їх призначення;

2) завершує проведення оцінювання на відповідність займаній посаді суддів, яких обрано суддями безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» та стосовно яких до набрання чинності цим Законом надійшли висновки Громадської ради доброчесності про невідповідність судді критеріям професійної етики та доброчесності.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ.

м. Київ,
9 грудня 2023 року.
№ 3511-IX.

Закон України

Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо криміналізації контрабанди товарів

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести зміни до таких законодавчих актів України: 1) у Кримінальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 25–26, ст. 131): у статті 201:

назву викласти в такій редакції:

«Стаття 201. Контрабанда культурних цінностей та зброї»;

частину другу викласти в такій редакції:

«2. Та сама дія, вчинена за попередньою змовою групою осіб або особою, раніше судимою за контрабанду, або службовою особою з використанням службового становища, —

карається позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна»;

доповнити приміткою такого змісту:

«Примітка. 1. У статтях 201, 201¹, 201³, 201⁴, 305 цього Кодексу під переміщенням через митний кордон України предметів контрабанди поза митним контролем слід розуміти умисне переміщення предметів контрабанди поза місцем розташування митного органу або поза робочим часом, установленим для нього, і без виконання митних формальностей або переміщення предметів контрабанди з незаконним звільненням від митного контролю.

2. У статтях 201, 201¹, 201³, 201⁴, 305 цього Кодексу під переміщенням через митний кордон України предметів контрабанди з приховуванням від митного контролю слід розуміти умисне переміщення предметів контрабанди з використанням спеціально виготовлених схованок (тайників) та інших засобів чи способів, що утруднюють їх виявлення, або шляхом надання одним товарам вигляду інших, або з поданням до митного органу як підстави для переміщення товарів підроблених документів чи документів, одержаних незаконним шляхом, або таких, що містять завідомо неправдиві відомості, що підлягають обов'язковому декларуванню відповідно до законодавства з питань митної справи, та якщо зазначені документи та відомості необхідні для визначення розміру належних до сплати митних платежів та/або для підтвердження дотримання встановлених законодавством заборон та обмежень щодо переміщення товарів через митний кордон України.

3. Для цілей статей 201, 201¹, 201³, 201⁴ цього Кодексу під особою, раніше судимою за контрабанду, слід розуміти особу, що має судимість за вчинення злочину, передбаченого статтями 201, 201¹, 201³, 201⁴, 305 цього Кодексу»;

у статті 201¹:

назву і абзац перший частини першої викласти в такій редакції:

«Стаття 201¹. Контрабанда лісоматеріалів та цінних порід дерев

1. Контрабанда, тобто переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю лісоматеріалів або пиломатеріалів цінних та рідкісних порід дерев, лісоматеріалів необроблених, а також інших лісоматеріалів, заборонених до вивозу за межі митної території України»;

абзац перший частини другої викласти в такій редакції:

«2. Та сама дія, вчинена за попередньою змовою групою осіб або особою, раніше судимою за контрабанду, або службовою особою з використанням службового становища, або у великому розмірі»;

доповнити статтями 201³ і 201⁴ такого змісту:

«Стаття 201³. Контрабанда товарів

1. Контрабанда, тобто переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю товарів (крім підакцизних товарів та електричної енергії), вчинена у значному розмірі, —

карається штрафом від десяти тисяч до двадцяти п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

2. Та сама дія, вчинена за попередньою змовою групою осіб або особою, раніше судимою за контрабанду, або службовою особою з використанням службового становища, або у великому розмірі, —

карається штрафом від п'ятдесяти тисяч до сімдесяти п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою, — караються позбавленням волі на строк від семи до одинадцяти років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна.

Примітка. Дії, передбачені цією статтею, вважаються вчиненими у значному розмірі, якщо загальна вартість предметів контрабанди в п'ять тисяч і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, у великому розмірі — якщо загальна вартість предметів контрабанди у десять тисяч і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Стаття 201⁴. Контрабанда підакцизних товарів

1. Контрабанда, тобто переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю підакцизних товарів (крім електричної енергії), вчинена у значному розмірі, —

карається штрафом від двадцяти тисяч до сорока тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від трьох до шести років.

2. Та сама дія, вчинена за попередньою змовою групою осіб або особою, раніше судимою за контрабанду, або службовою особою з використанням службового становища, або у великому розмірі, —

карається штрафом від сімдесяти п'яти тисяч до двадцяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від шести до одинадцяти років, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна.

3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою, —

караються позбавленням волі на строк від десяти до дванадцяти років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років та з конфіскацією майна.

Примітка. Дії, передбачені цією статтею, вважаються вчиненими у значному розмірі, якщо загальна вартість предметів контрабанди (крім електричної енергії) у сімсот п'ятдесят і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, у великому розмірі — якщо загальна вартість предметів контрабанди (крім електричної енергії) в одну тисячу п'ятсот і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян»;

2) у Кримінальному процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., №№ 9–13, ст. 88):

у статті 216:

в абзаці першому частини другої цифри «201¹» виключити;

пункт 1 частини третьої після цифр «200» доповнити цифрами «201¹, 201³, 201⁴»;

розділ XI «Перехідні положення» доповнити пунктом 20⁹ такого змісту:

«20⁹. Досудове розслідування злочинів, передбачених статтею 201¹ Кримінального кодексу України, відомості щодо яких внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань до дня набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо криміналізації контрабанди товарів», продовжують здійснювати слідчі органів безпеки».

2. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2024 року, крім абзаців дев'ятнадцятого — двадцять шостого підпункту 1 пункту 1, які набирають чинності з 1 липня 2024 року.

Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ.

м. Київ,

9 грудня 2023 року.

№ 3513-IX.

Закон України

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо призначення і виплати одноразової грошової допомоги

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести зміни до таких законодавчих актів України: 1) у Кодексі цивільного захисту України (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 34–35, ст. 458): у статті 118:

після частини другої доповнити новою частиною такого змісту:

«3. Особа рядового і начальницького складу служби цивільного захисту має право скласти в письмовій довільній формі особисте розпорядження на випадок своєї загибелі (смерті) про виплату одноразової грошової допомоги особі (особам) за її вибором, визначивши розмір частки таких осіб у відсотках (далі — особисте розпорядження).

Справжність підпису на особистому розпорядженні засвідчує керівник органу чи підрозділу цивільного захисту або нотаріус.

Оригінал особистого розпорядження зберігається в особовій справі особи рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, яка його склала.

Порядок та строки передачі особою рядового і начальницького складу служби цивільного захисту оригіналу особистого розпорядження керівнику органу чи підрозділу цивільного захисту для зберігання в особовій справі визначаються Кабінетом Міністрів України.

Особа рядового і начальницького складу служби цивільного захисту має право у будь-який час скасувати особисте розпорядження або скласти нове.

Кожне нове особисте розпорядження скасовує дійсність попереднього особистого розпорядження.

Заборонено розголошувати зміст особистого розпорядження до встановлення факту загибелі (смерті) особи, яка його склала».

У зв'язку з цим частину третю вважати частиною четвертою;

частину четверту викласти в такій редакції:

«4. Порядок призначення і виплати одноразової грошової допомоги визначається Кабінетом Міністрів України»;

2) статтю 118¹ викласти в такій редакції:

«Стаття 118¹. Особи, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги

1. У випадках, передбачених пунктами 1 і 2 частини другої статті 118 цього Кодексу, право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги мають особи, визначені в цьому Кодексі.

2. За наявності особистого розпорядження право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги мають особи, на користь яких складено особисте розпорядження, у розмірі частки, визначеної в такому розпорядженні у відсотках.

Незалежно від змісту особистого розпорядження право на одноразову грошову допомогу мають малолітні, неповнолітні, повнолітні непрацездатні діти, непрацездатна вдова (вдівець) та непрацездатні батьки загиблої (померлої) особи у розмірі 50 відсотків частки, яка належала б кожному з них у разі призначення і виплати одноразової грошової допомоги за відсутності особистого розпорядження.

3. У разі відсутності особистого розпорядження або за наявності неохопленої особистим розпорядженням частки розміру одноразової грошової допомоги право на призначення та отримання такої одноразової грошової допомоги (її частки) мають особи, визначені у частині четвертій цієї статті, у рівних частках.

4. До членів сім'ї загиблої (померлої) особи, зазначеної у пунктах 1 і 2 частини другої статті 118 цього Кодексу, належать:

діти, у тому числі усиновлені, зачаті за життя загиблої (померлої) особи та народжені після її смерті, а також діти, стосовно яких загибла (померла) особа за її життя було позбавлено батьківських прав;

один із подружжя, який пережив загиблу (померлу) особу;

батьки (усиновлювачі) загиблої (померлої) особи, якщо вони не були позбавлені стосовно неї батьківських прав або їхні батьківські права були поновлені на час її загибелі (смерті);

внуки загиблої (померлої) особи, якщо на момент її загибелі (смерті) їх батьки загинули (померли);

жінка (чоловік), з якою (з яким) загибла (померла) особа проживала однією сім'єю, але не перебували у шлюбі між собою або в будь-якому іншому шлюбі, за умови що цей факт встановлено рішенням суду, яке набрало законної сили;

утриманці загиблої (померлої) особи, визначені відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб».

5. У випадках, передбачених пунктами 3–5 частини другої статті 118 цього Кодексу, право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги мають відповідні особи рядового і начальницького складу служби цивільного захисту»;

3) у статті 118³:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Одноразова грошова допомога у випадках, передбачених пунктами 1 і 2 частини другої статті 118 цього Кодексу, за відсутності особистого розпорядження призначається і виплачується рівними частками всім особам, які мають право на її призначення та отримання, за особистою заявою відповідної особи або її законного представника.

У разі відмови однієї з осіб, зазначених у частині четвертій статті 118¹ цього Кодексу, від призначення та отримання одноразової грошової допомоги, а також якщо одна із таких осіб у строк, встановлений частиною сьомою цієї статті, не реалізувала своє право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, її частка розподіляється між іншими особами, які мають право на призначення та отримання такої допомоги, у рівних частках.

Одноразова грошова допомога у випадках, передбачених пунктами 1 і 2 частини другої статті 118 цього Кодексу, за наявності особистого розпорядження призначається і виплачується особі (особам), на користь якої (яких) складено особисте розпорядження, у розмірі частки, визначеної в такому розпорядженні у відсотках. У таких випадках розмір часток обраховується із суми, що залишилася після виплат, визначених абзацом другим частини другої статті 118¹ цього Кодексу.

У разі відмови однієї з осіб, зазначених в особистому розпорядженні, від призначення та отримання одноразової грошової допомоги, а також якщо одна з таких осіб у строк, встановлений частиною сьомою цієї статті, не реалізувала своє право на призначення та отримання такої допомоги, її частка розподіляється між іншими особами, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, у рівних частках.

Відмова від призначення та отримання одноразової грошової допомоги від імені малолітніх, неповнолітніх дітей загиблою (померлою) особи, а також недієздатних осіб та осіб, цивільна дієздатність яких обмежена, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, не допускається.

Особи, які мають право на одноразову грошову допомогу, можуть відмовитися від її призначення та отримання шляхом подання заяви, справжність підпису на якій засвідчується нотаріально»;

після частини четвертої доповнити новою частиною такого змісту:

«5. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, органи і підрозділи цивільного захисту безоплатно в порядку електронної взаємодії отримують необхідну інформацію від державних органів, які є власниками (розпорядниками, держателями, володільцями, адміністраторами тощо) інформаційних (автоматизованих), інформаційно-комунікаційних, комунікаційних і довідкових систем, реєстрів та банків даних, у тому числі з Єдиного державного демографічного реєстру, Єдиного реєстру актів цивільного стану громадян, Єдиного державного реєстру судових рішень, Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, банку даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів тощо, про осіб, які мають право на отримання одноразової грошової допомоги.

Порядок отримання інформації з реєстрів та інформаційних баз даних визначається розпорядником персональних даних, що містяться у відповідних реєстрах або базах даних».

У зв'язку з цим частини п'яту і шосту вважати відповідно частинами шостою і сьомою;

4) статтю 118⁴ доповнити частиною другою такого змісту:

«2. Одноразова грошова допомога не признається особою, яка умисно позбавила життя чи вчинила замах на особу (осіб), яка (які) має (мають) відповідно до цього Кодексу право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, або притягалася до адміністративної чи кримінальної відповідальності за вчинення правопорушення щодо загиблою (померлою) особи, за рішенням суду, яке набрало законної сили.

У призначенні та виплаті одноразової грошової допомоги може бути відмовлено або її виплата припинена чи призупинена особою, щодо якої рішенням суду, яке набрало законної сили, встановлено факт ухиляння від виконання обов'язку щодо утримання загиблою (померлою) особи за її життя.

За наявності спору між особами, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, або між особами і органами, уповноваженими призначати та здійснювати виплату одноразової грошової допомоги, щодо права на її призначення та отримання та/або її розміру орган, уповноважений здійснювати виплату одноразової грошової допомоги, призупиняє її виплату до вирішення спору в судовому порядку та набрання судовим рішенням законної сили».

2. У Законі України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 15, ст. 190; 2013 р., № 25, ст. 246; 2017 р., № 21, ст. 246; 2018 р., № 43, ст. 344; 2020 р., № 47, ст. 408; із змінами, внесеними Законом України від 29 липня 2022 року № 2489-IX):

1) статтю 16 доповнити пунктом 4 такого змісту:

«4. Військовослужбовець, військовозобов'язаний або резервіст, який призваний на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві, має право скласти в письмовій довірливій формі особисте розпорядження на випадок своєї загибелі (смерті) про виплату одноразової грошової допомоги особі (особам) за його вибором, визначивши розмір частки таких осіб у відсотках (далі — особисте розпорядження).

Справжність підпису військовослужбовця Збройних Сил України, військовозобов'язаного, резервіста, який призваний на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві, на особистому розпорядженні засвідчує командир військової частини або нотаріус.

Оригінал особистого розпорядження зберігається у відповідних районних (міських) територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки за місцем реєстрації місця проживання або за місцем призову (прийняття) на військову службу такої особи, якщо такий призов (прийняття) на військову службу здійснювався (здійснювалося) не за місцем реєстрації місця проживання військовозобов'язаного або резервіста.

У разі складання особистого розпорядження військовослужбовцем Служби безпеки України, іншого органу або військового формування, крім Збройних Сил України, зазначених у підпункті 1 пункту 1 статті 3 цього Закону, справжність підпису на особистому розпорядженні засвідчує командир/керівник підрозділу органу (служби, військового формування) або нотаріус.

Оригінал особистого розпорядження зберігається в особовій справі військовослужбовця Служби безпеки України, іншого органу або військового формування, зазначених у підпункті 1 пункту 1 статті 3 цього Закону.

Порядок та строки передачі військовослужбовцем оригіналу особистого розпорядження командиру військової частини, командиру/керівнику підрозділу органу (служби, військового формування) для зберігання в особовій справі визначаються Кабінетом Міністрів України.

Військовослужбовець, військовозобов'язаний або резервіст, який призваний на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві, має право у будь-який час скасувати особисте розпорядження або скласти нове.

Кожне нове особисте розпорядження скасовує дійсність попереднього.

Заборонено розголошувати зміст особистого розпорядження до встановлення факту загибелі (смерті) особи, яка його склала»;

2) статтю 16¹ викласти в такій редакції:

«Стаття 16¹. Особи, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги

1. У випадках, зазначених у підпунктах 1—3 пункту 2 статті 16 цього Закону, право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги мають особи, зазначені у пункті 4 цієї статті.

2. За наявності особистого розпорядження право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги мають особи, на користь яких складено таке особисте розпорядження, у розмірі частки, визначеної в такому розпорядженні у відсотках.

Незалежно від змісту особистого розпорядження право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги мають малолітні, неповнолітні, повнолітні непрацездатні діти, непрацездатна вдова (вдвєць) та непрацездатні батьки загиблою (померлою) особи у розмірі 50 відсотків частки, яка належала б кожному з них у разі призначення і виплати одноразової грошової допомоги за відсутності особистого розпорядження.

3. У разі відсутності особистого розпорядження або за наявності неохопленої особистим розпорядженням частки розміру одноразової грошової допомоги право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги (її частки) мають особи, визначені у пункті 4 цієї статті, у рівних частках.

4. До членів сімей загиблих (померлих) осіб, зазначених у підпунктах 1—3 пункту 2 статті 16 цього Закону, належать:

діти, у тому числі усиновлені, зачаті за життя загиблою (померлою) особи та народжені після її смерті, а також діти, стосовно яких загиблу (померлу) особу за її життя було позбавлено батьківських прав;

вдова (вдвєць);
батьки (усиновлювачі) загиблою (померлою) особи, якщо вони не були позбавлені стосовно неї батьківських прав або їхні батьківські права були поновлені на час її загибелі (смерті);

внуки загиблою (померлою) особи, якщо на момент її загибелі (смерті) їх батьки загинули (померли);
жінка (чоловік), з якою (з яким) загибла (померла) особа проживали однією сім'єю, але не перебували у шлюбі між собою або в будь-якому іншому шлюбі, за умови що цей факт встановлено рішенням суду, яке набрало законної сили;

утриманці загиблою (померлою) особи, визначені відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»;

3) у статті 16³:
пункт 1 викласти в такій редакції:

«1. Одноразова грошова допомога у випадках, передбачених підпунктами 1—3 пункту 2 статті 16 цього Закону, за відсутності особистого розпорядження признається і виплачується рівними частками всім особам, які мають право на її призначення та отримання, за їх особистого заявою або заявою їх законних представників.

У разі відмови однієї з осіб, зазначених у пункті 4 статті 16¹ цього Закону, від призначення та отримання одноразової грошової допомоги, а також якщо одна із таких осіб у строк, встановлений пунктом 9 цієї статті, не реалізувала своє право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, її частка розподіляється між іншими особами, які мають право на призначення та отримання такої допомоги, у рівних частках.

Особам, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, її виплата здійснюється незалежно від реалізації права на призначення та отримання такої допомоги будь-якою з осіб, зазначених у статті 16¹ цього Закону.

Одноразова грошова допомога у випадках, передбачених підпунктами 1—3 пункту 2 статті 16 цього Закону, за наявності особистого розпорядження виплачується особі (особам), на користь якої (яких) складено особисте розпорядження, у розмірі частки, визначеної в такому розпорядженні. У таких випадках розмір часток обраховується із суми, що залишилася після виплат, визначених абзацом другим пункту 2 статті 16¹ цього Закону.

У разі відмови однієї з осіб, зазначених в особистому розпорядженні, від призначення та отримання одноразової грошової допомоги, а також якщо одна з таких осіб у строк, встановлений пунктом 9 цієї статті, не реалізувала своє право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, її частка розподіляється між іншими особами, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, у рівних частках.

Відмова від призначення та отримання одноразової грошової допомоги від імені малолітніх, неповнолітніх дітей загиблою (померлою) особи, а також недієздатних осіб та осіб, цивільна дієздатність яких обмежена, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, не допускається.

Особи, які мають право на одноразову грошову допомогу, можуть відмовитися від її призначення та отримання шляхом подання заяви, справжність підпису на якій засвідчується нотаріально»;

після пункту 6 доповнити новим пунктом такого змісту:

«7. Міністерство оборони України, інші центральні органи виконавчої влади, що здійснюють керівництво військовими формуваннями та правоохоронними органами, а також органами державної влади, військовими формуваннями та правоохоронними органами, в яких передбачено проходження військової служби військовослужбовцями, навчальних (або перевірочних) та спеціальних зборів — військовозобов'язаними, проходження служби у військовому резерві — резервістами, територіальні центри комплектування та соціальної підтримки безоплатно в порядку електронної взаємодії отримують необхідну інформацію від державних органів, які є власниками (розпорядниками, держателями, володільцями, адміністраторами тощо) інформаційних (автоматизованих), інформаційно-комуніка-

ційних, комунікаційних і довідкових систем, реєстрів та банків даних, у тому числі з Єдиного державного демографічного реєстру, Державного реєстру актів цивільного стану громадян, Єдиного державного реєстру судових рішень, Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, банку даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів тощо, про осіб, які мають право на отримання одноразової грошової допомоги.

Порядок отримання інформації з реєстрів та інформаційних баз даних визначається розпорядником персональних даних, що містяться у відповідних реєстрах або базах даних».

У зв'язку з цим пункти 7—9 вважати відповідно пунктами 8—10;

4) статтю 16¹ доповнити пунктом 2 такого змісту:

«2. Одноразова грошова допомога не признається особою, яка умисно позбавила життя чи вчинила замах на особу (осіб), яка (які) має (мають) відповідно до цього Закону право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, або притягалася до адміністративної чи кримінальної відповідальності за вчинення правопорушення щодо загиблою (померлою) особи, за рішенням суду, яке набрало законної сили.

У призначенні та виплаті одноразової грошової допомоги може бути відмовлено або її виплата припинена чи призупинена особою, щодо якої рішенням суду, яке набрало законної сили, встановлено факт ухиляння від виконання обов'язку щодо утримання загиблою (померлою) особи за її життя.

За наявності спору між особами, які мають право на призначення і виплату одноразової грошової допомоги, або між особами і органами, уповноваженими призначати та здійснювати виплату одноразової грошової допомоги, щодо права на призначення і виплату одноразової грошової допомоги та/або її розміру орган, уповноважений здійснювати виплату одноразової грошової допомоги, призупиняє її виплату до вирішення спору у судовому порядку та набрання судовим рішенням законної сили».

3. У Законі України «Про Національну поліцію» (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 40—41, ст. 379; 2017 р., № 30, ст. 330; 2018 р., № 39, ст. 285):

1) у статті 97:
після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

«2. Поліцейський має право скласти в письмовій довірливій формі особисте розпорядження на випадок своєї загибелі (смерті) про виплату одноразової грошової допомоги особі (особам) за її вибором, визначивши розмір частки таких осіб у відсотках (далі — особисте розпорядження).

Справжність підпису на особистому розпорядженні засвідчує керівник органу (закладу, установи) поліції або нотаріус.

Оригінал особистого розпорядження зберігається в особовій справі поліцейського, який його склав.

Порядок та строки передачі поліцейським оригіналу особистого розпорядження керівнику органу (закладу, установи) поліції для зберігання в особовій справі визначаються Кабінетом Міністрів України.

Поліцейський має право у будь-який час скасувати особисте розпорядження або скласти нове.

Кожне нове особисте розпорядження скасовує дійсність попереднього.

Заборонено розголошувати зміст особистого розпорядження до встановлення факту загибелі (смерті) особи, яка його склала».

У зв'язку з цим частину другу вважати частиною третьою;

частину третю викласти в такій редакції:
«3. Порядок призначення і виплати одноразової грошової допомоги визначається Кабінетом Міністрів України»;

2) статті 98 і 100 викласти в такій редакції:
«Стаття 98. Особи, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги

1. У випадках, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 97 цього Закону, право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги мають особи, визначені в цьому Законі.

2. За наявності особистого розпорядження право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги мають особи, на користь яких складено особисте розпорядження, у розмірі частки, визначеної в такому розпорядженні у відсотках.

Незалежно від змісту особистого розпорядження право на одноразову грошову допомогу мають малолітні, неповнолітні, повнолітні непрацездатні діти, непрацездатна вдова (вдвєць) та непрацездатні батьки загиблою (померлою) особи у розмірі 50 відсотків частки, яка належала б кожному з них у разі призначення і виплати одноразової грошової допомоги за відсутності особистого розпорядження.

3. У разі відсутності особистого розпорядження або за наявності неохопленої особистим розпорядженням частки розміру одноразової грошової допомоги право на призначення та отримання такої одноразової грошової допомоги (її частки) мають особи, визначені у частині четвертій цієї статті, у рівних частках.

4. До членів сімей загиблих (померлих) осіб, зазначених у пунктах 1 і 2 частини першої статті 97 цього Закону, належать:

діти, у тому числі усиновлені, зачаті за життя загиблою (померлою) особи та народжені після її смерті, а також діти, стосовно яких загиблу (померлу) особу за її життя було позбавлено батьківських прав;
одні із подружжя, який пережив загиблу (померлу) особу;

батьки (усиновлювачі) загиблою (померлою) особи, якщо вони не були позбавлені стосовно неї батьківських прав або їхні батьківські права були поновлені на час її загибелі (смерті);

внуки загиблої (померлої) особи, якщо на момент її загибелі (смерті) їх батьки загинули (померли);

жінка (чоловік), з якою (з яким) загибла (померла) особа проживала однією сім'єю, але не перебували у шлюбі між собою або в будь-якому іншому шлюбі, за умови що цей факт встановлено рішенням суду, яке набрало законної сили;

утриманці загиблої (померлої) особи, визначені відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб».

5. У випадках, передбачених пунктами 3–6 частини першої статті 97 цього Закону, право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги мають відповідні поліцейські;

«Стаття 100. Призначення і виплата одноразової грошової допомоги

1. Одноразова грошова допомога у випадках, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 97 цього Закону, за відсутності особистого розпорядження призначається і виплачується рівними частками всім особам, які мають право на її призначення та отримання, за їх особистою заявою або заявою їх законних представників.

У разі відмови однієї з осіб, зазначених у частині четвертій статті 98 цього Закону, від отримання одноразової грошової допомоги, а також якщо одна із таких осіб у строк, встановлений частиною восьмою цієї статті, не реалізувала своє право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, її частка розподіляється між іншими особами, які мають право на призначення та отримання такої допомоги, у рівних частках.

Одноразова грошова допомога у випадках, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 97 цього Закону, за наявності особистого розпорядження виплачується особі (особам), на користь якої (яких) складено особисте розпорядження, у розмірі частки, визначеної в такому розпорядженні. У таких випадках розмір часток обраховується із суми, що залишилася після виплат, визначених абзацом другим частини другої статті 98 цього Закону.

У разі відмови однієї з осіб, визначених в особистому розпорядженні, від отримання одноразової грошової допомоги, а також якщо одна із таких осіб у строк, встановлений частиною восьмою цієї статті, не реалізувала своє право на призначення та отримання такої допомоги, її частка розподіляється між іншими особами, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, у рівних частках.

Відмова від призначення та отримання одноразової грошової допомоги від імені малолітніх, неповнолітніх дітей загиблої (померлої) особи, а також недієздатних осіб та осіб, цивільна дієздатність яких обмежена, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, не допускається.

Особа, яка має право на одноразову грошову допомогу, можуть відмовитися від її призначення та отримання шляхом подання заяви, справжність підпису на якій засвідчується нотаріально.

2. Визначення інвалідності та ступеня втрати працездатності без визначення інвалідності поліцейським здійснюється в індивідуальному порядку державними закладами охорони здоров'я відповідно до законодавства.

3. У разі встановлення факту настання смерті поліцейського, а також особи, звільненої зі служби в поліції, внаслідок обставин, зазначених у пунктах 3–6 частини першої статті 97 цього Закону, якщо смерть настала протягом шести місяців після отримання інвалідності чи травми, внаслідок отримання яких поліцейський раніше отримував одноразову грошову допомогу згідно із зазначеними пунктами, виплата одноразової грошової допомоги особам, які мають право на її призначення та отримання, зазначеним у цьому Законі, здійснюється з вирахуванням суми допомоги, отриманої померлим.

4. У разі визначення інвалідності або часткової втрати працездатності без визначення інвалідності поліцейському, особі, звільненій зі служби в органах поліції, який (яка) на день отримання інвалідності, визначення відсотка часткової втрати працездатності без визначення інвалідності або на день його (її) звільнення з органів поліції займав (займала) посаду в державному органі, установі, організації або у вищому навчальному закладі, які виконують роботу в інтересах держави та її безпеки, із залишенням його на службі в поліції, виплата одноразової грошової допомоги здійснюється за рахунок коштів тих органів державної влади, до яких вони були відражені.

Виплата одноразової грошової допомоги особам, які мають право на її призначення та отримання в разі загибелі (смерті) працівника поліції, якщо поліцейський на день загибелі (смерті) займав посаду в державному органі, установі, організації або у вищому навчальному закладі, які виконують роботи в інтересах держави та її безпеки, із залишенням його на службі в поліції, здійснюється в порядку, визначеному цією статтею.

5. Одноразова грошова допомога у випадках, зазначених у частині третій цієї статті, призначається і виплачується за останнім місцем проходження служби поліцейським.

6. Міністерство внутрішніх справ України, органи Національної поліції безоплатно в порядку електронної взаємодії отримують необхідну інформацію від державних органів, які є власниками (розпорядниками, держателями, володільцями, адміністраторами тощо) інформаційних (автоматизованих), інформаційно-комунікаційних, комунікаційних і довідкових систем, реєстрів та банків даних, у тому числі з Єдиного державного демографічного реєстру, Державного реєстру актів цивільного стану громадян, Єдиного державного реєстру судових рішень, Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, банку даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів тощо, про осіб, які мають право на отримання одноразової грошової допомоги.

Порядок отримання інформації з реєстрів та інформаційних баз даних визначається розпорядником персональних даних, що містяться у відповідних реєстрах або базах даних.

7. Якщо особа одночасно має право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги з підстав, визначених цим Законом, та одноразової грошової допомоги або компенсаційної виплати, визначених з різних підстав іншими законами та нормативно-правовими актами, виплата грошових сум здійснюється за однією з підстав за вибором такої особи.

8. Особи, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, визначеної цим Законом, можуть реалізувати його протягом трьох років з дня виникнення в них такого права»;

3) статтю 101 доповнити частиною другою такого змісту:

«2. Одноразова грошова допомога не призначається особі, яка умисно позбавила життя чи вчинила замах на особу (осіб), яка (які) має (мають) відповідно до цього Закону право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, або притягалася до адміністративної чи кримінальної відповідальності за вчинення правопорушення стосовно загиблої (померлої) особи, за рішенням суду, яке набрало законної сили.

У призначенні та виплаті одноразової грошової допомоги може бути відмовлено або її виплата припинена чи призупинена особі, щодо якої рішенням суду, яке набрало законної сили, встановлено факт ухиляння від виконання обов'язку щодо утримання загиблої (померлої) особи за її життя.

За наявності спору між особами, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, або між особами і органами, уповноваженими призначати та здійснювати виплату одноразової грошової допомоги, щодо права на її призначення та отримання та/або її розміру орган, уповноважений здійснювати виплату одноразової грошової допомоги, призупиняє її виплату до вирішення спору в судовому порядку та набрання судовим рішенням законної сили».

4. У Законі України «Про одноразову грошову допомогу за шкоду життю та здоров'ю, завдану працівникам об'єктів критичної інфраструктури, державним службовцям, посадовим особам місцевого самоврядування внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України» від 20 березня 2023 року № 2980-IX:

1) у статті 1:
частину третю викласти в такій редакції:
«3. До членів сімей загиблих (померлих) осіб, зазначених у частині першій цієї статті, належать: діти, у тому числі усиновлені, зачаті за життя загиблої (померлої) особи та народжені після її смерті, а також діти, стосовно яких загибла (померла) особа за її життя було позбавлено батьківських прав; один із подружжя, який пережив загиблу (померлу) особу;

батьки (усиновлювачі) загиблої (померлої) особи, якщо вони не були позбавлені стосовно неї батьківських прав або їхні батьківські права були поновлені на час її загибелі (смерті);

внуки загиблої (померлої) особи, якщо на момент її загибелі (смерті) їх батьки загинули (померли); жінка (чоловік), з якою (з яким) загибла (померла) особа проживала однією сім'єю, але не перебували у шлюбі між собою або в будь-якому іншому шлюбі, за умови що цей факт встановлено рішенням суду, яке набрало законної сили;

утриманці загиблої (померлої) особи, визначені відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»;

доповнити частиною четвертою такого змісту:
«4. Особа, зазначена у частині першій цієї статті, має право скласти в письмовій довільній формі особисте розпорядження на випадок своєї загибелі (смерті) про виплату одноразової грошової допомоги особі (особам) за її вибором, визначивши розмір частки таких осіб у відсотках (далі — особисте розпорядження).

Незалежно від змісту особистого розпорядження право на одноразову грошову допомогу мають малолітні, неповнолітні, повнолітні непрацездатні діти, непрацездатна вдова (вдвєць) та непрацездатні батьки загиблої (померлої) особи у розмірі 50 відсотків частки, яка належала б кожному з них у разі призначення і виплати одноразової грошової допомоги за відсутності особистого розпорядження.

Справжність підпису на особистому розпорядженні засвідчує командир/керівник підрозділу/керівник органу, в якому така особа служить/працює, або нотаріус.

Оригінал особистого розпорядження зберігається в особовій справі особи, зазначеної у частині першій цієї статті.

Порядок та строки передачі особою, зазначеною в частині першій цієї статті, оригіналу особистого розпорядження командир/керівнику підрозділу/керівнику органу, в якому така особа служить/працює, для зберігання в особовій справі визначаються Кабінетом Міністрів України.

Особа, зазначена у частині першій цієї статті, має право у будь-який час скасувати особисте розпорядження або скласти нове.

Кожне нове особисте розпорядження скасовує дійсність попереднього.
Заборонено розголошувати зміст особистого розпорядження до встановлення факту загибелі (смерті) особи, яка його склала»;

2) частини першу і другу статті 3 викласти в такій редакції:

«1. Одноразова грошова допомога за шкоду життю та здоров'ю призначається і виплачується за рішенням органу, визначеного Кабінетом Міністрів України.

Визначений Кабінетом Міністрів України орган безоплатно в порядку електронної взаємодії отримує необхідну інформацію від державних органів, які є власниками (розпорядниками, держателями, володільцями, адміністраторами тощо) інформаційних (автоматизова-

них), інформаційно-комунікаційних, комунікаційних і довідкових систем, реєстрів та банків даних, у тому числі з Єдиного державного демографічного реєстру, Державного реєстру актів цивільного стану громадян, Єдиного державного реєстру судових рішень, Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, банку даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів тощо, про осіб, які мають право на отримання одноразової грошової допомоги.

Порядок отримання інформації з реєстрів та інформаційних баз даних визначається розпорядником персональних даних, що містяться у відповідних реєстрах або базах даних.

2. Одноразова грошова допомога за шкоду життю та здоров'ю особам, зазначеним у частині третій статті 1 цього Закону, за відсутності особистого розпорядження призначається і виплачується рівними частками всім особам, які мають право на її призначення і виплату, за їх особистою заявою або заявою їх законних представників.

У разі відмови однієї із зазначених осіб від призначення і виплати одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю, а також якщо одна із таких осіб у строк, встановлений частиною п'ятою цієї статті, не реалізувала своє право на призначення і виплату такої допомоги, її частка розподіляється між іншими особами, які мають право на призначення і виплату одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю, в рівних частках.

Одноразова грошова допомога за шкоду життю та здоров'ю особам, зазначеним у частині третій статті 1 цього Закону, за наявності особистого розпорядження виплачується особі (особам), на користь якої (яких) складено особисте розпорядження, у розмірі частки, визначеної в такому розпорядженні у відсотках. У таких випадках розмір часток обраховується із суми, що залишилася після виплат, визначених абзацом другим частини четвертої статті 1 цього Закону.

У разі відмови однієї із осіб, зазначених в особистому розпорядженні, від призначення і виплати одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю, а також якщо одна із таких осіб у строк, встановлений частиною п'ятою цієї статті, не реалізувала своє право на призначення і виплату такої допомоги, її частка розподіляється між іншими особами, які мають право на призначення і виплату одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю, в рівних частках.

Відмова від отримання одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю від імені малолітніх, неповнолітніх дітей загиблої (померлої) особи, а також недієздатних осіб та осіб, цивільна дієздатність яких обмежена, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю, не допускається.

Особа, яка має право на призначення і виплату одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю, можуть відмовитися від її призначення та виплати шляхом подання заяви, справжність підпису на якій засвідчується нотаріально.

Особам, які мають право на призначення і виплату одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю, її призначення і виплата здійснюються незалежно від реалізації права на призначення і виплату такої допомоги іншими особами, зазначеними у частині третій статті 1 цього Закону»;

3) статтю 4 доповнити частиною другою такого змісту:
«2. Одноразова грошова допомога за шкоду життю та здоров'ю не призначається особі, яка умисно позбавила життя чи вчинила замах на особу (осіб), яка (які) має (мають) відповідно до цього Закону право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги, або притягалася до адміністративної чи кримінальної відповідальності за вчинення правопорушення щодо загиблої (померлої) особи за рішенням суду, яке набрало законної сили.

У призначенні та виплаті одноразової грошової допомоги може бути відмовлено або її виплата припинена чи призупинена особі, щодо якої рішенням суду, яке набрало законної сили, встановлено факт ухиляння від виконання обов'язку щодо утримання загиблої (померлої) особи за її життя.

За наявності спору між особами, які мають право на призначення і виплату одноразової грошової допомоги за шкоду життю та здоров'ю, або між особами і органами, уповноваженими призначати та здійснювати виплату одноразової грошової допомоги, щодо права на її призначення і виплату та/або її розміру орган, уповноважений здійснювати виплату одноразової грошової допомоги, призупиняє її виплату до вирішення спору в судовому порядку та набрання судовим рішенням законної сили».

11. Прикінцеві та перехідні положення
1. Цей Закон набирає чинності через три місяці з дня його опублікування, крім пункту 3 цього розділу, який набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.

2. Цей Закон застосовується до правовідносин, які виникли до набрання ним чинності та пов'язані з призначенням та отриманням одноразової грошової допомоги для дітей загиблої (померлої) особи, зачатих за життя загиблої (померлої) особи та народжених після її смерті, за умови що одноразова грошова допомога не призначалася жодній із осіб, які мали право на отримання такої допомоги.

3. Кабінету Міністрів України вжити заходів щодо прийняття та/або оновлення нормативних актів органів виконавчої влади, що впливають з цього Закону, забезпечивши набрання ними чинності одночасно з набранням чинності цим Законом.

Президент України **В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ**.

м. Київ,
9 грудня 2023 року.
№ 3515-IX.

Закон України

Про внесення зміни до статті 1 Закону України «Про загальну чисельність Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. У статті 1 Закону України «Про загальну чисельність Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України» (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 10, ст. 98) слова і цифри «у тому числі 6095 військовослужбовців» виключити.

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України **В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ.**м. Київ, 8 листопада 2023 року.
№ 3451-IX.

Постанова Верховної Ради України

Про присудження щорічної Премії Верховної Ради України педагогічним працівникам закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та позашкільної освіти

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Відповідно до Постанови Верховної Ради України «Про встановлення щорічної Премії Верховної Ради України педагогічним працівникам закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та позашкільної освіти» від 14 вересня 2006 року № 131-V за особливі успіхи у здійсненні навчання і виховання учнів, вихованців, слухачів присудити Премію Верховної Ради України:

1) Алексеевцеві Вікторії Саввичні — заступнику директора з навчально-виховної роботи державного закладу професійної (професійно-технічної) освіти «Кропивницький професійний ліцей сфери послуг і торгівлі» Кіровоградської області;

2) Бакум Наталії Миколаївні — директору Лизоговобослобидського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа I—III ступенів — дитячий садок» Згурівської селищної ради Броварського району Київської області;

3) Бігун Наталії Вікторівні — директору Решетилівського художнього професійного ліцею Полтавської області;

4) Бойко Ірині Львівні — директору гімназії № 179 міста Києва;

5) Бунегіну Максиму Євгеновичу — директору Вищого професійного училища № 94 міста Лисичанська Луганської області;

6) Власику Олександру Володимировичу — директору Комунального закладу «Свалевський професійний будівельний ліцей» Закарпатської області;

7) Волканову Ігорю Анатолійовичу — керівнику ракетомодельного гуртка комунального закладу позашкільної освіти «Дніпропетровський обласний центр науково-технічної творчості та інформаційних технологій учнівської молоді» Дніпропетровської області;

8) Волчковій Світлані Іванівні — директору комунального закладу «Люботинський мистецький ліцей «Дивосвіт» Харківської області;

9) Гаєвому Ігорю Олеговичу — директору Державного навчального закладу «Бахмутський центр професійно-технічної освіти» Донецької області;

10) Гуменюку Ігорю Всеволодовичу — викладачу професійно-технічної підготовки Відокремленого

структурного підрозділу «Тернопільський фаховий коледж Тернопільського національного університету імені Івана Пулюя» Тернопільської області;

11) Довгаль Людмилі Володимирівні — учителю біології Черкаської спеціалізованої школи I—III ступенів № 3 Черкаської міської ради Черкаської області;

12) Дудік Тетяні Миколаївні — директору закладу позашкільної освіти «Центр позашкільної роботи Жмеринської міської територіальної громади Вінницької області»;

13) Іванів Вірі Федорівні — директору Брошнівського професійного лісопромислового ліцею смт Брошнів Рожнятівського району Івано-Франківської області;

14) Кізімі Сергію Сергійовичу — директору Чернівецького ліцею № 14 Чернівецької міської ради;

15) Козленку Олегу Володимировичу — керівнику секції «Технологічні процеси та перспективні технології» відділення технічних наук Комунального позашкільного навчального закладу «Київська Мала академія наук учнівської молоді» міста Києва;

16) Кошолопу Станіславу Васильовичу — директору Багатопрофільного регіонального центру професійної освіти у Черкаській області;

17) Кулаю Валерію Слав'яновичу — учителю інформатики Горохівського ліцею № 1 імені І. Я. Франка Горохівської міської ради Луцького району Волинської області;

18) Кушнеровій Світлані Вікторівні — учителю історії комунального закладу «Центральноукраїнський науковий ліцей-інтернат Кіровоградської області»;

19) Лопухович Ларисі Петрівні — директору Затурцівської спеціальної школи «Центр освіти» Волинської області;

20) Макаревичу Миколі Васильовичу — директору Глибочького професійного ліцею смт Глибока Чернівецького району Чернівецької області;

21) Максимів Лесі Михайлівні — директору державного навчального закладу «Львівське вище професійне училище побутового обслуговування» Львівської області;

22) Максимчуку Вячеславу Володимировичу — директору Головинського вищого професійного училища нерудних технологій смт Головине Житомирського району Житомирської області;

23) Маланюк Валентині Степанівні — директору Липецького закладу загальної середньої освіти I—III ступенів Подільської міської ради Подільського району Одеської області;

24) Мізіній Світлані Петрівні — заступнику директора з навчально-виховної роботи Броварського ліцею № 4 ім. С. І. Олійника Броварської міської ради Броварського району Київської області;

25) Помарану Павлу Івановичу — директору державного професійно-технічного навчального закладу «Роменське вище професійне училище» Сумської області;

26) Поп Адріані Нуцівні — директору Солотвинського ліцею-інтернату з румунською мовою навчання імені М. Емінеску Солотвинської селищної ради Тячівського району Закарпатської області;

27) Рожко Ганні Володимирівні — заступнику директора з навчально-виховної роботи Державного навчального закладу «Миколаївське вище професійне училище технологій та дизайну» Миколаївської області;

28) Руденко Ларисі Володимирівні — учителю математики Ворожбянського ліцею (опорного закладу) Ворожбянської міської ради Сумської області;

29) Рушинській Аллі Дмитрівні — заступнику директора, учителю української мови та літератури Краматорської загальноосвітньої школи I—III ступенів № 10 з профільним навчанням Краматорської міської ради Донецької області;

30) Савці Любові Іванівні — директору Бориславської державної гімназії Бориславської міської ради Львівської області;

31) Сідельніковій Тетяні Василівні — директору Луганського обласного центру дитячо-юнацького туризму та краєзнавства;

32) Слабій Людмилі Іванівні — учителю української мови та літератури Коломийського ліцею № 2 Коломийської міської ради Івано-Франківської області;

33) Сосніній Ользі Йосипівні — учителю початкових класів ліцею № 28 міста Житомира імені гетьмана Івана Виговського Житомирської області;

34) Стецюку Андрію Олексійовичу — директору Державного професійно-технічного навчального закладу «Козятинське міжрегіональне вище професійне училище залізничного транспорту» Вінницької області;

35) Стрезевій Олені Валентинівні — директору Початкової школи імені Сільвії Олександрівни Морозової міста Білгорода-Дністровського Одеської області;

36) Суботі Лілії Миколаївні — директору Семенівського закладу дошкільної освіти (ясел-садка) комбінованого типу № 6 «Сонечко» Семенівської міської ради Чернівецької області;

37) Тарасовичу Павлу Михайловичу — керівнику гуртка обласного комунального позашкільного навчального закладу «Рівненська Мала академія наук учнівської молоді» Рівненської області;

38) Фоміній Галині Ярославівні — учителю української мови та літератури, зарубіжної літератури Єланецького ліцею № 1 Єланецької селищної ради Вознесенського району Миколаївської області;

39) Царьовій Євеліні Сергіївні — директору Державного навчального закладу «Хмельницький центр професійно-технічної освіти сфери послуг» Хмельницької області;

40) Шаломаяєву Ігорю Олеговичу — заступнику директора з навчально-виховної роботи комунального позашкільного навчального закладу «Дитячо-юнацький центр «Штурм» Дніпровської міської ради Дніпропетровської області»;

41) Яловій Ользі Василівні — директору комунального закладу «Харківська спеціальна школа № 8» Харківської обласної ради;

42) Ярмошевич Аллі Євгенівні — директору Навчально-реабілітаційного центру міста Рівне Рівненської області;

43) Яроцькій Анні Вікторівні — учителю початкових класів Волочиської загальноосвітньої школи I—III ступенів № 5 Волочиської міської ради Хмельницької області;

44) Ярошенко Лідії Михайлівні — директору комунального закладу «Чернігівський ліцей» Чернігівської обласної ради.

2. Управлінню справами Апарату Верховної Ради України забезпечити виготовлення дипломів лауреатів щорічної Премії Верховної Ради України педагогічним працівникам закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та позашкільної освіти та виплату її грошової частини.

Голова Верховної Ради України **Р. СТЕФАНЧУК.**м. Київ, 20 грудня 2023 року.
№ 3525-IX.

Постанова Верховної Ради України

Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2024—2025 роках

Із метою консолідації та формування історичної свідомості Українського народу, збереження національної пам'яті та належного відзначення і вшанування пам'ятних дат і ювілеїв Верховна Рада України **постановляє:**

1. На державному рівні у 2024—2025 роках провести урочисте відзначення пам'ятних дат і ювілеїв та/або меморіальні заходи згідно з додатками (додатки дивитись на сайті www.golos.com.ua).

2. Рекомендувати Кабінету Міністрів України: на державному рівні у 2024—2025 роках забезпечити проведення урочистого відзначення пам'ятних дат і ювілеїв та/або меморіальних заходів згідно з додатками;

у місячний строк із дня прийняття цієї Постанови утворити організаційний комітет із відзначення у 2024—2025 роках пам'ятних дат і ювілеїв, розробити та затвердити плани заходів з відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2024—2025 роках, вирішити питання щодо їх фінансового та матеріально-технічного забезпечення.

3. Рекомендувати Міністерству освіти і науки України:

забезпечити проведення у закладах загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти уроків, виховних годин, круглих столів, науково-практичних конференцій, інших тематичних заходів, приурочених до пам'ятних дат і ювілеїв 2024—2025 років;

включити теми, присвячені пам'ятним датам і ювілеям 2024—2025 років, до переліку тем конкурсів Малої академії наук України, рефератів, курсових та дипломних робіт у закладах вищої освіти.

4. Рекомендувати Міністерству культури та інформаційної політики України забезпечити організацію у закладах культури тематичних виставок, експозицій та інших заходів, присвячених пам'ятним датам і ювілеям 2024—2025 років.

5. Рекомендувати Державному комітету телебачення і радіомовлення України організувати створення тематичних теле- і радіопередач, присвячених пам'ятним датам і ювілеям 2024—2025 років, та сприяти висвітленню державними засобами масової інформації заходів, що проводяться у зв'язку з їх відзначенням.

6. Рекомендувати органам місцевого самоврядування розробити та затвердити з урахуванням пропозицій Українського інституту національної пам'яті переліки пам'ятних дат і ювілеїв 2024—2025 років, що відзначаються на місцевому рівні.

7. Запропонувати: Національному банку України виготовити і ввести в обіг ювілейні монети, присвячені пам'ятним датам і ювілеям 2024—2025 років;

публічному акціонерному товариству «Укрпошта» видати поштові конверти і поштові марки, присвячені пам'ятним датам і ювілеям 2024—2025 років.

8. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики.

9. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова Верховної Ради України **Р. СТЕФАНЧУК.**

м. Київ, 21 грудня 2023 року.

№ 3536-IX.